

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor
din Republica Socialistă România

Proletari din toate țările, uniți-vă!

CU POPORUL, PENTRU POPOR

S-a subliniat și se va sublinia mereu, cu un deosebit sentiment al satisfacției pe care îl-o conferă realitatea trăită și ridicată la altitudinea unei prodigioase și omniprezente conștiințe politice, faptul că între atâtea cititorii de ordin material care au schimbat decisiv înfăptuirea țării și i-au dat o nouă durată, un nou statut, o nouă răsfrângere în sfera progresului și civilizației socialiste, există una care, neîndoielnic, formează însăși arhitectura gândirii și acțiunii practice, revoluționare, modul în care ne căluzim și ne abordăm propria condiție, cu o viziune largă, deschisă, care are puternice rădăcini în trecut dar și mai puternice în prezent. Este această cititorie a ideii de unitate, idee care odată cu Congresul al IX-lea al partidului poartă o substanțială și hotărâtoare pecete de personalitate. Gândită și proiectată treaptă cu treaptă, înfăptuită pas cu pas și într-o dialectică a realului în care partidul nostru comunist a lucrat și lucrează de atunci îndepinându-și misiunea de centru vital al încreștii națiuni, ideea de unitate a devenit de neapăsătoare de ideea de democrație, de participare și angajare patriotică exemplară, ea fiind liantul cel mai exact dintre cuvânt și faptă, prin care am putut obține atâtea mari și inconfundabile victorii în vasta operă de edificare socialistă și comunistă. Egalitatea tuturor fiilor și fiicelor patriei în fața prezentului și a viitorului este unul din criteriile acestei unități, este unul din argumentele care tin în raza lor de referință o întreagă experiență economică și socială, un întreg destin. Ne-am reamintit toate acestea cu prilejul magistralului document pe care-l reprezintă cuvântul secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cuvântare rostită în cadrul sesiunii comune a Consiliilor oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană. Rezolvarea justă, științifică, a problemei naționale, în temeiul înaltelor idealuri ale socialismului și comunismului ca și în temeiul unei istorice și mereu reconfirmate tradiții privind omnia, spiritul de dreptate și echitate ale poporului român, face parte integrantă din construcția noii societăți, a unei conștiințe noi, revoluționare, a unui om nou, eliberat de dogme și prejudecăți, așezat pe de-a-ntregul în drepturile și îndatoririle sale față de sine, față de patria și poporul său.

dezvoltarea armonioasă a tuturor țării este și dezvoltarea de conștiință a tuturor oamenilor săi, este egalitatea și frăția de care nu se pot lipsi niciodată. Nu numai că am formulat teza făturii socialismului cu poporul și pentru popor, sublinia secretarul general al partidului, dar am acționat și am făcut totul pentru ca această teză să constituie o asigurare participarea în mod conștient a întregului nostru popor la înfăptuirea programelor de dezvoltare, la adaptarea tuturor hotărârilor, la elaborarea și înfăptuirea politicii interne și externe.

Paleta problemelor abordate de secretarul general al partidului în cuvântarea rostită în cadrul acestui larg și reprezentativ organism al democrației noastre socialiste, revoluționare, este vastă, axată pe realitățile pe care le trăim și în care ne configurăm tot mai distinct un orizont al muncii și creației care să slujească oamenilor, să-i edifice asupra rostului și menirii lor în lume și societate. O cultură nouă, umanist-revoluționară are de acum toate condițiile și toate argumentele să-și desfășoare în profunzime sensurile și să edifice, în perspectivă, o nouă sensibilitate, o spiritualitate nouă, pe cit de reală pe cât de necesară, în care omul, libertatea, independența, bunăstarea și stă în centrul preocupărilor, în temeiurile pe cunoaștere, pe știință, pe adevăr, pe respectul față de valorile creației și pe hotărârea de a spori neîncetat zestrea acestora, ca mijloc de participare liberă, neîngrădită, la crearea valorilor lumii, ale progresului și civilizației umanității — iată una dintre marile probleme și marile condiții ale noii culturi, ale noii sensibilități care cuprinde în sfera ei și trecutul, tradiția și prezentul prin tot ce are el mai valoros. Respectiv, dezvoltării existenței muncii și creației poporului în întregul său — cum spune secretarul general al partidului — reprezintă și principiul, unul dintre principiile de temelie prin care istoria și cultura relațiilor dintre țări și popoare se realizează sub semnul cooperării și cooperării largi în interesul și înfăptuirea umanității. Este de neînțeles de aceea, este straniu și în mod hotărât de neacceptat modul în care ne este privită istoria sau, și mai exact spus, rămâne de domeniul risicului unor vechi și incalificabile pretenții respinse de realitate tendința de a ni se nega și falsifica istoria. Cele două forumuri, plenarele Consiliilor oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană și intrinseca lor comună, în prezența secretarului general al partidului, și-au spus răspicat și autorizat cuvântul, respingând cu argumente de ordin istoric și de pe pozițiile realității complexe, dinamice, toate aceste instigații la adresa unității și unității noastre socialiste. Instigații cunoscute altfel dintr-un alt arsenal dar reînviat acum, de către cine și de ce?

Exemplară, edificatoare în ceea ce privește prezentul și perspectiva rămâne teza tovarășului Nicolae Ceaușescu după care istoria trebuie văzută, studiată, aprofundată și înțeleasă în tot ceea ce apropie și unește popoarele iar faptul că socialismul se construiește în mai multe țări deodată, după legități generale și după condiții specifice, pentru fiecare popor, trebuie să conducă la un nou tip de colaborare și cooperare în interesul lor și al lumii întregi. Falsificarea istoriei, denigrarea sau manipulara ei constituie însă delice care afectează rolul și condiția spirituală umanistă.

Lucaefărul

Imagine de la sosirea în India a înalților oaspeți români

65 DE ANI DE LA FĂURIREA U.T.C. 30 DE ANI DE LA CREAREA U.A.S.C.R.

PERMANENȚA TINEREȚII CREATOARE

Putin câte puțin gândul se îndreaptă cu o necontrăfăcută sială și bine meritată bucurie spre orizontul primăverii. Încă autoritare, razele unui soare de gheață înăspresc marginile câmpiei, ca o ultimă și întinzată suflare de premăție. De sub creasta înghețului au dat năvală măturările albe de ghioceii. Se apropie momentul în care zăgăzurile fieri dau friu liber sufletului amirios și dor de sevă prospătă.

Martie, cel așteptat, și va intra în drepturi. O coincidență face ca semnele acestei primăverii — în fapt, nu altele decât cele ale sentimentului teafăr, năzând, ca totdeauna, spațiile eterne ale tinereții — să îmbrace chiar sensurile mai adinci, ale sărbătorii tinereții creatoare: 65 de ani de la fătura organizativă revoluționară a tinereții române — U.T.C. — și 30 de ani de la crearea U.A.S.C.R.

Prilej semnificativ, de necesare evaluări și estimări, aniversarea tinereții însăși a patriei așază filele acestui martie în tradiția firească, aceea prin care națiunea își celebrează cu înțelepciune și cutezanță momentele care fac parte din patrimoniul sentimentelor și năzuințelor sale. Sărbătorirea tinereții este, mai încapă vorbă, un elogiu adus jertfelor pe care tinerețul român le-a înscris în durata luptelor pentru dobândirea libertății naționale, dăruiți și muncii pline de abnegație ale generațiilor care au început reconstrucția țării alături de întregul popor, spiritului creator contemporan, martor și părtaş la marile înfăptuiri ale societății noastre.

Un elogiu așadar și, totodată, o autentică recunoaștere a virtuților pe care tinăra generație le poartă în sine, drept efigii de noblete, candoare, demnitate, spirit vizionar în acest timp intru totul cuprinzător pe care-l trăim.

Viorel Sămpetean

Arta și creația studentească

Festivalul artei și creației studentesce este parte integrantă din ampla sărbătoare a muncii și creației care este Festivalul național „Cântarea României” va ajunge în această primăvară la cea de-a XVII-a ediție, dedicată celor două mari sărbători ale tinereții române: 65 de ani de la fătura U.T.C. și 30 de ani de la crearea U.A.S.C.R. Festivalul care va începe simbolic odată cu echinocliul de primăvară se anunță ca o competiție pe cit de bogată valoric, prin diversitatea și calitatea manifestărilor incluse în program pe atât de reprezentativă pentru nivelul la care se situează acum creația și interpretarea tinerelor talente, în genere arta studentească. Nu vor lipsi din agenda sa — splendidă și complexă paletă a tuturor domeniilor reprezentative artistice — mult așteptata gală de autenticitate, frumusețe și virtuozitate — pe care ne-o va oferi, din nou secțiunea de folclor, reuniunea de inteligență, capacitate de exprimare concisă, percutantă, a producției de umor studentesc ori demonstrația de talent și inventivitate spre care tinde teatrul studentesc. Actuala ediție a festivalului va cuprinde și o altă secțiune încărcată de momente de atracție și interes, arta

Aura Matei Săvulescu

Continuare în pag. a 2-a

Toate ne sînt martore

Istoria ne stă mărturie, am fost mereu credincioși destinului nostru statornic, pămîntului pe care ne-am născut. Am fost credincioși stelei noastre mereu trează și neclătinată. Am știut să înfruntăm nu numai vremurile și orgilele celor care au vrut să ne alunge, rivind bogățiile noastre, dar, înfruntându-i pe cei hrăpăreți, am înfruntat: timpul.

Am fost statornic împotriva nestatorniciei! Am fost omenoși în ciuda neomeniei întimpinate.

Poporul nostru, din străvechime, a fost unul legat de glia străbună. Nu a fost un popor de vîntură-vînt călărind zărele și venind din prăstii să-și cînte un loc.

Poporul statornic, ce credea în nemurire și în aceste lecure din vremuri uitate de amintirea muritorilor. Era un popor cîr, tare prin Burebista, reputat răsunător victorii; veni apoi alt rege, pe care timpul avu să-l nădăruiească Dacului. Cetatea aceasta de năruie de ape, de suflet — Dacia —, în clipa abisală cînd, după ani de presiune a legiunilor romane, se afla la marginea dinărie și nefînță, trebuia totuși să existe. Pentru că Dacia să existe, trebuia ca în această zi să fie încredințată, cea mai aleasă, cea mai de neclătinată. Aceasta era ființa regelui dac. Și Dacia a rezistat, cetatea ei de muni, de riuri și sesuri — care toate ne

sînt martore, ca și sufletul — au rezistat aici, la porțile continentului; pe aceleași locuri s-a întărit un nou popor, daco-roman, ce-și spunea român, fiindcă primise, în acea unire, zestrea de limbă a Romei. Au venit, peste ani, urzănele năvălirilor pustitoare, și cu toate acestea daco-românii au fost neclătinți, credincioși pămîntului nostru, datine, graiului. Istoricul lui Matei Corvin, Antonio Bonifazi, scria: „Cu toate că un mare număr de cotropitori au invadat în diferite epoci Dacia, care era o provincie romană, regiunea geților și Panonia, aceste cotropiri n-au izbutit să facă să dispară coloniile romane și legiunile. Deși inconjurată de barbari, îi vedem, încă folosind limba Romei, și ci lupă cu atia înclătinare ca sa n-o piardă, încît s-ar zice că războaiete lor sa duc mai mult pentru salvarea limbii lor decît pentru apărarea vieții lor. Într-adevăr, tîind seama de frecvențele năvăliri ale sarmatilor, gotilor, hunilor, vandailor, gepizilor, campanilor, germanilor și longobarzilor cum am putea să nu ne năruim constînt că limba română s-a păstrat pînă-n aste zile printre daci și geți.”

Istoricii avizati nu o dată au admirat rezistența noastră pe această dură de răi ai mult-rivniti. La 1834, Jules Michelet scria: „Tum-

Vasile Rebreanu

Continuare în pag. a 6-a

Gînduri despre patria mea

Int unul din cei peste douăzeci și două de milioane de cetățeni ai Republicii Socialiste România. Un om ca toți oamenii săi, o fiică a acestei patrii române și înclătină, ca toate fiicele sale, ca toți fiii săi. Ea mi este valcă, camin și familie. M-a pornit la drumul meu prin viață pe cînd încă nu-mi dădea speranțe, căci norii grei ai fascismului, flagelul celui de al doilea război mondial și regimul capitalist de exploatare a omului de către om îi apăsau toată ființa. So putea ea oare sinchisi atunci cîtuși de puțin de mica și neînsemnata mea existență? Dar iată că, elaborată de jugul fascist și capitalist, liberă, independentă și demnă, construcția a societății socialiste multilaterale dezvoltate și a comunismului — asemenea unei mame bune și ne-părtințitoare care-și iubește în egală măsură toți copiii — mi-a dăruit șansa devenirii. Mi-a oferit șansa de a învăța, asemenea tuturor fiilor ei, de

Bokor Katalin

Continuare în pag. a 2-a

Întemeieri

Urmăresc și eu, de mai multă vreme, ceea ce se cheamă, în limbaj gazetăresc și cu o anumită improprietate, „fenomenul teatral” și pot să zic că nu mă consider în afara lui. Ba, dintr-un punct de vedere, sînt chiar înăuntrul acestui mic lumi artistic: am scris despre numeroși dramaturgi pe care îi avem și, înainte de toate, m-a interesat „teatrul ca literatură”, ceea ce, prin obligația indeletnicirilor mele, era de la sine înțeles. De altfel, cine face critică și istorie literară are contacte inevitabile cu teatrul căci, mai înainte de a fi lizic a vieții desfășurate scene, teatrul este creație literară și dramaturgul este scriitor. Însă, mai mult decît atât, un spectacol este și un soi de exegeză, o interpretare a unei producțiuni literare și ceea ce întreprinde regizorul, pornind de la text, e o desfășurare de semnificații pe care e chemat s-o facă (dinocare, în literatură, unde „spectacolul” este creație critică) și exegetul literar, acela care e, în vremi moderne, corespondentul hermeneutic al artei. Ori, cine ar părea, că este spectacolul o propunere cu autonomie, proporția fidelității față de creația inițială (care e literară) este hotărâtoare: spectacolul trebuie să fie ceea ce este, adică o „lectură”. Sînt aici, bineînțeles, ca și în exegeza propriu-

Artur Silvestri

Continuare în pag. a 4-a

Itinerarii ale păcii și prieteniei

Început, după cum bine se cunoaște, vizita oficială de prietenie a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, într-o serie de țări de pe continentul asiatic. O primă etapă a acestui traseu o constituie vizita în Republica India. La ora cînd consemnăm aceste rînduri înaltă solee românească se află în Republica Bangladesh. Făurind o politică a edificării neinterupte, multilaterale, a patriei, în consonanță cu cerințele progresului și civilizației, cu idealurile și aspirațiile poporului, cititorii epocii care îi poartă numele, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fundamentat în același timp și o politică a păcii și prieteniei, cu deschideri în toate planurile vieții materiale și spirituale ale planetei. Largul prestigiu internațional de care se bucură această politică se confirmă și de această dată în aceeași lumină a înțelegerii și cooperării pe care România o practică și își face auzită voința prin glasul său cel mai autorizat. Virtutele dialogului la nivel înalt dobîndesc și de această dată consistența aceluși permanent și nobil demers — pe care președintele României, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, îl realizează cu o strălucită gândire și acțiune practică. Pacea, concurența pe multiple planuri între țări și popoare, pauca și înțelegerea, pauca și cooperarea reprezintă modul concret, cel mai exact, prin care omnia își afirmă dreptul la existență.

Înaltele aprecieri de care s-a bucurat și se bucură această politică, ecoul inițiativelor și demersurilor românești prietesc și prin această vizită, odată mai mult, consacrarea internațională. Prin președintele său, România vorbește lumii și se prezintă ca o vie și inconfundabilă conștiință a contemporaneității. Ea înscrie în istoria actuală o perspectivă și o durată care, în limbajul curent și tot mai larg înțeles și acceptat, înseamnă pace, asigurarea păcii, înseamnă înțelegere și cooperare.

În pagina a 3-a

TINERII ȘI UNIVERSUL CREAȚIEI LOR

Eleganța stilizării

Poetia lui George Tomozei vine nu atât dintr-un sentiment al naturii ci mai ales din sentimentul culturii trecut prin filtrele ironiei muntenești. Poetul e un mare îndrăgostit de Carte, de anamortizele scrisului, el reparcurge textele vechi românești cu un huznisim livresc, savurînd farmecul limbajelor „iesite din uz”, convertind arcaicita în discurs liric modern. Creația lui George Tomozei relevă „un cult statornic al Poeziei” — cum afirma un critic — poetul retopoeste teme, simboluri, limbaje tradiționale într-o manieră personală și avem cu siguranță aici o artă poetică de inspirație cultă, autorul asimilînd diverse influențe nu dintr-un instinct mimetic ci recuperator. Fantezia poetului are o nobilitate cărturărească, emoțiile sînt cel mai adesea stilizate, prelucrate artistic pînă la ipostaze hieratice și asta deoarece „Tomozei face curte textelor vechi și se soarbe cu un pal, le usucă pe dinăuntru, le distilază și le vîră în paginile lui noi cu toate acele ametoaze și parfumate efecte” (inspirata caracterizare aparține lui Eugen Barbu). Mereu conștient de o inteligență „artistă” suverană, sensibilitatea poetică se cristalizează în imagini elegante, fluxul liric e fixat în subtile geometrii stilistice. Se simte aici vocația răsăriteană a decorativului, grafismul rafinat exclude materialitatea grea în favoarea arăbescurilor delicate, de tip mai degrabă oriental, poetul e un caligraf, el își desenează stările cu penia subire imunită în cornetului levantin. Lirica erotică e ceremonioasă, ca la poezii Văcărești bunăoară, frecvent ritualizată esteticăză sentimentele, efectul devenind un joc intelectual. Sensibilitatea balcanică a autorului, se trădează în materia lexicală, pitorescul de limbaj figurează un Levant multicolor, metafora poartă semnul unei conștiințe depozitare („Oricînd pot fi dezgropate din carnea mea / vreau miner de Orfeu / ori vreau toată”). Poetul transfigurează spațiul balcanic adică locul unde viața se graulează pînă la anonim în puderea semnelor livresce („Și să căzi pînă râmii doar o fărîmă / dintr-o scriere ce se dărimă”). Arhivar și muzeograf al stilurilor Tomozei are retrovizivul mitologic sau chiar mitologii compozite, lumile sale fictive se încadrează în spațiul mitologic, imaginea poetică se cristalizează în imagini elegante, fluxul liric e fixat în subtile geometrii stilistice. Se simte aici vocația răsăriteană a decorativului, grafismul rafinat exclude materialitatea grea în favoarea arăbescurilor delicate, de tip mai degrabă oriental, poetul e un caligraf, el își desenează stările cu penia subire imunită în cornetului levantin. Lirica erotică e ceremonioasă, ca la poezii Văcărești bunăoară, frecvent ritualizată esteticăză sentimentele, efectul devenind un joc intelectual. Sensibilitatea balcanică a autorului, se trădează în materia lexicală, pitorescul de limbaj figurează un Levant multicolor, metafora poartă semnul unei conștiințe depozitare („Oricînd pot fi dezgropate din carnea mea / vreau miner de Orfeu / ori vreau toată”). Poetul transfigurează spațiul balcanic adică locul unde viața se graulează pînă la anonim în puderea semnelor livresce („Și să căzi pînă râmii doar o fărîmă / dintr-o scriere ce se dărimă”). Arhivar și muzeograf al stilurilor Tomozei are retrovizivul mitologic sau chiar mitologii compozite, lumile sale fictive se încadrează în spațiul mitologic, imaginea poetică se cristalizează în imagini elegante, fluxul liric e fixat în subtile geometrii stilistice.

Alexandru Horia

Continuare în pag. a 2-a

CRONICA LITERARĂ

DORU MUNTEANU:

«Duminica mare»

Protagonistul romanului **Duminica Mare** de Doru Munteanu este Horațiu Apolzan (....noi ardelenii — spune acesta — ținem la ale noastre. Cînd pămîntul nu mai e al nostru, măcar oamenii cu numele lor să rămîie. Un Ion poate într-o zi să fie trecut în registrul primăriei Ianos sau Johann și asta ne doare. Un Pop poate fi scris și Papp și nu ne place. Si-atunci față și buccii noastre ne bolează Horațiu, Ovidiu, Dante sau Papu, nume care cu greu mă pot fi traduse), înar intelectual a cărui personalitate se cristalizază în timpul primului război mondial.

Evenimentul marchează decisiv destinul personalului, mai cu seamă a este trăit de acesta în condiții speciale. Incorporat în armata chezo-crișă, Horațiu Apolzan este silit să lupte împotriva conaționalilor săi și a rușilor, desi educația și convingerile sale sînt de o totul altă natură. Situația este asemănătoare cu aceea din romanul **Pădurea spinzariilor** de Liviu Rebreanu, dar, spre deosebire (una dintre deosebirii de Apolzan este că el, Doru Munteanu, nu consumă drama incoerentă din chintuțurile în afară de orice consideratii politice) (G. Călinescu, ce traversează un proces ascendent de conștientizare a sentimentului național. Horațiu cade prizonier la ruși, în chiar momentul în care este hotărît să dezerteze, începe o etapă importantă în formarea (**Duminica Mare** este în bună parte, un Bildungsroman) personalului și anume aceea a peregrinării prin lagărele din Galizia. Confrontat cu vicisitudinile vieții de prizonier, Horațiu Apolzan nu devine un învins, desi momentele de cumpănă sînt numeroase. Alături de spiritalitatea tovarășilor de prizonieri, Horațiu găsește resurse morale în conștiința unității tuturor românilor și în dorința de a lupta, alături de cel din rețea, pentru România Mare. Aceasta este, simplificînd lucrurile, relația personalului cu istoria, modul în care acesta înțelege să o tră-

iască și să o facă. Din acest punct de vedere, Horațiu Apolzan reprezintă o ipostază a eroiului exemplar, care își dedică viața unei cauze supraindividuale.

Pașunile în care autorul descrie, prin intermediul observațiilor personalului său (**Duminica Mare** este un roman scris la persoana I) viața în prizonierat rămîn dintre cele mai valoroase din carte. Sentimentul dezdrăcinării, alienarea momentelor de optimism cu cele de dezolare, credința în forța solidarității naționale și general umane, confruntată cu suferința fizică alături de un context dramatic, în care opțiunile personalului capătă valoare simbolică. Pagina respiră autenticitate, creează impresia faptului trăit și aceasta se datorează nu procedurii relațiilor la persoana I, ci capacității autorului de a trece realitatea istorică în experiența personală, fără ca prin aceasta să-și anuleze valoarea documentară, ci conservînd-o în caracterul exponențial al personalului.

În prezentul relațiilor intervenit inserții ale trecutului, sub forma unor fragmente din jurnalele adolescentului Horațiu Apolzan. Personalul „se rotunjește” astfel, capătă „carne și nervi, „refuzînd” să fie doar o idee în mișcare. Climatului familial, primele experiențe erotice, moartea tatălui, anii de studiu la Viena și Budapesta sînt episoade care întregesc portretul personalului și îl fac relevant. Odată cu constituirea corpului de armată ardelenesc, care luptă alături de ruși împotriva nemților, acțiunea romanului se mută în Moldova neocupată și războiul ocupă primul plan. Viziunea asupra confruntării armate este stendhaliană, dezorientantă, războiul este văzut din perspectiva înaltului, în virtutea istoriei, dominat de aceasta, chiar dacă în sensul propriilor convingeri. Comportamentul lui Horațiu Apolzan în transee este unul obsesiv, repetîndu-l pe acela al milior de anonimi. În timpul unui atac, la Nămolosa, este rănit grav, spitalizat și trimis în rezervă. Cu aceasta, atenția autorului

se concentrează asupra destinului individual, asupra vieții personale a personalului său. Prin forța lucrurilor, Horațiu Apolzan a lesit, pentru moment, din fluxul marilor evenimente istorice. Dacă pînă acum el trăiește istoria, acum își trăiește propria istorie. Este un prilej pentru autor de a-și introduce cititorul, odată cu personalul principal, în medii diverse, pictate în culori tari. Șeșecul parastasului care se transformă în orgie este memorabil și pare desprinsă dintr-un roman de Eugen Barbu, iar „poveștile” despre Bucureștii sub ocupația germană împrumută ceva din spectaculosul și straniu evocării din **Așteptîndu-l pe invînșătorii** de Eugen Uricaru. O lume peștrită este adusă în avansca romanului, iar implicarea lui Horațiu Apolzan în mișcarea acestei mărme ciclotice de palnișare a lui Apolzan, odată cu senzații tari și senmnu unei deingrolate morale. De fapt, aproape inconștient, personalul încearcă realizarea epotică, tribulațiile sale sentimentale fiind expresia acestei căutări înfrugur. Implicarea în acest plan al existenței sale va păstoria Pașii alături de Horațiu trăiește sub zodia fericii conjugale, minate însă de un sentiment al mediocrității, pe care personalul nu va întirzia să-l acuze. Intilnirea cu Emil Arlesanu, care îl descrie atrocitățile din lagărele maghiare și germane, este unul dintre momentele acestei stări.

Prilejul pentru autor de a se exercita, cu efecte notabile, în stil naturalist. Apoi, vestile pe care le adă de la Petre Nestian, unul dintre camarazii de prizonierat, despre acțiunea revoluționară a altor prieteni, sînt tot altfel arumtente mente să-l scoată pe Horațiu Apolzan din imobilismul dezolant al momentului. Evenimentele se precipită: victoria Antantei se apropie, americanii debarcă în Normandia, la Budapesta guvernul Tisza recunoaște dreptul la autonomie al naționalităților dar numai în cadrul statului ungur. Bucovina și exprimă dorința de a se uni cu Tara, apare Declarația de independență a Transilvaniei, la Alba Iulia se pregătește marea adunare populară. Romanul ne redauce din planul existenței individuale în acela al istoriei naționale. Horațiu Apolzan nu poate rămîne insensibil la prezentele evenimente. Obrijările îl otrăvesc, gesturile îl hotărăiesc, dincolo de voința personală: „Ca într-un stup urias, oamenii forțosec într-o voință de lucrare pentru el însuși. Se miscă norodul împingînd carul istoriei. Trebuie să fac ceva, nu mîm stare. E nevoit sau nu de mine acelu, trebuie să olesc”. Horațiu Apolzan, la 1 Decembrie 1918, înseamnă Lucaci, Goldis, Valda, Cicio-Pop, Maniu, Goga, înseamnă multime de oameni adunați pe Cîmpul lui Horă, strîlind într-un glas „Trăiască Unirea”, „Trăiască România”, înseamnă **Duminica Mare** a Proclamației și Proclamației: „Adunarea Națională a tuturor românilor din Transilvania, Banat și Tara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndobîzîții, la Alba Iulia, în ziua de 18 noiembrie (1 Decembrie) 1918 deoseală Unirea acelor români și, a tuturor teritoriilor locuite de dinșii cu România”.

Horațiu Apolzan se află „acolo” în acele momente epotice, cu care se încheie romanul, trăiește istoria și face istoria, pierdut în multime și rezăindu-se în ea.

Fără didacticism, împletind ficțiunea cu documentul, **Duminica Mare** este o lecție de istorie construită cu mijloacele literaturii.

Valentin F. Mihăescu

GUSTUL LIVEZII

«Gustul livezii»

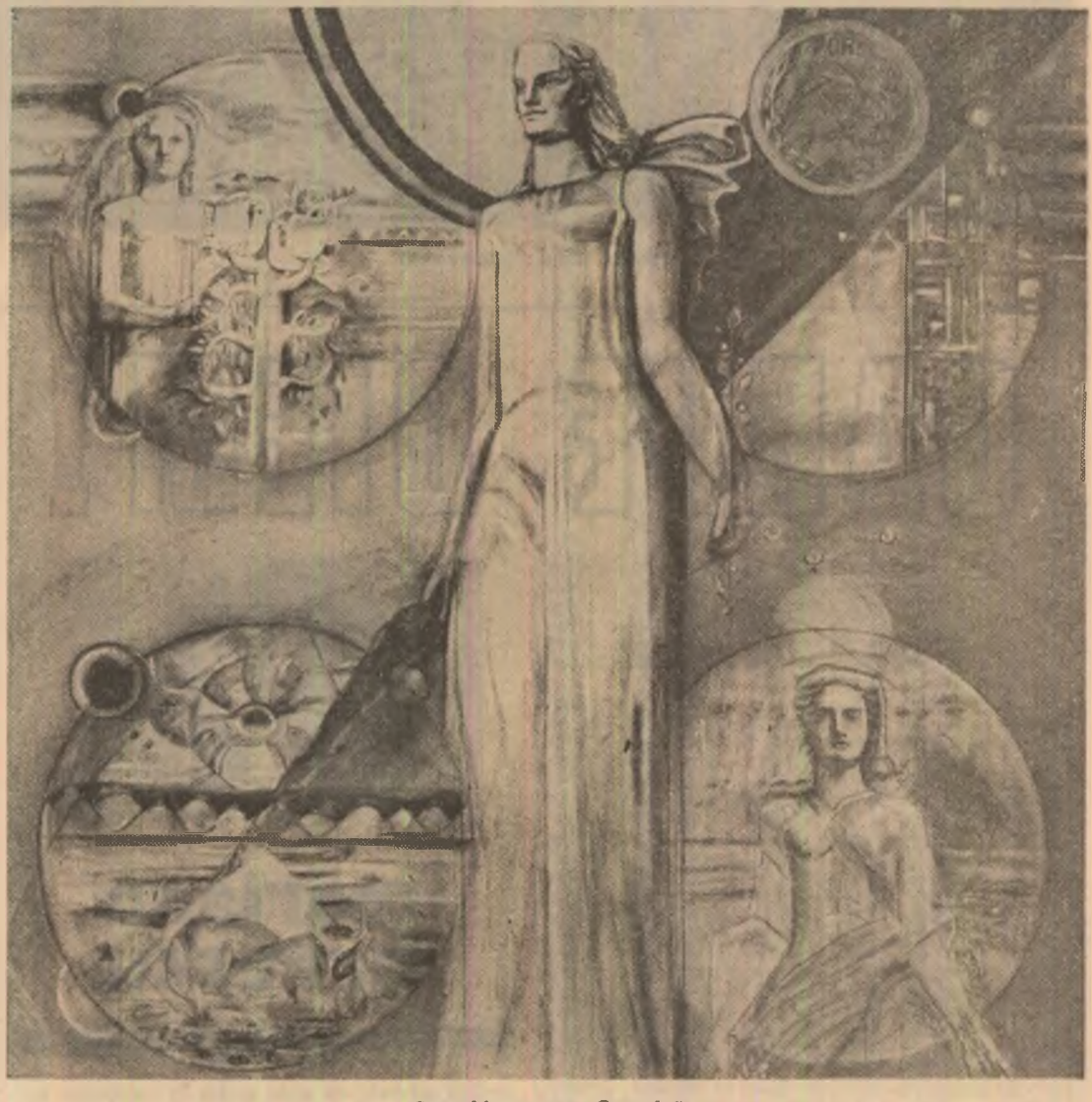
Volumul colectiv „Gustul livezii”, apărut în colecția „Proză scurtă contemporană” a Editurii Facla din Timișoara, ne propune opt tineri prozatori, nu numai din spațiul bănățean, cu grupaje de cite 20-40 de pagini din care-ți poți da seama, la o lectură atentă, despre individualitatea (stilistică, tematică) a fiecărui în parte; este o antologie rezumată, ce nu conține numai debuturi editoriale. Intr-o ordine care este a noastră, ținînd de miza pe care o acordăm acestor tineri scriitori, enumerăm:

Dana Dinu prezintă o proză deosebit de curioasă „Castelani!”, mi se pare cea mai reușită din întregul volum. Ni se descrie, cu un apăsător gust pentru procedeele prozei moderne, viața unui profesor de limba franceză la o casă de copii. Autoarea nu insistă asupra durității profesiei, nici asupra problemelor de pedagogie în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o meserie, un ofițer în general — ci lărgesc, cadrul pînă la cuprinderea largă a umanului, urmîrind o psihologie, cea a personalului, și o sumă de destine: mulți dintre copiii abandonati la „castel”, ori culeși de pe drumuri, ori îndrumați să vină aici rezolvîndu-se să-și facă o mes

TINERII și universul creației lor

● Universul literaturii române, contemporane cuprinde în sine cele mai valoroase produse ale luno de desăvârșire de medii sociale și de virste sufletesti, între care aceea a tinerilor rămâne fundamentală. De altfel, toți aceia care, în creațiile majore ale acestei literaturi, însemnează un moment memorabil au fost tineri și este fapt hotărât că literatura română, de la traza prozei mai cu seamă, este o literatură de tineri. „Frații Jderi”, Toma Nour, Comănești, Ladima și Ștefan Gheorghidu sint tineri, tinăre este și perspectiva despre lume pe care aceștia o vehiculează; afirmarea de valori, consubstanțială acestor caractere, dă forța unei opțiuni morale, înainte de toate. Punctul de vedere este unul, deodată, matur și în aceste „suflete tari” sînt puterea de iradiare pe care aceste personaje, ale lumii imaginare românești, o arată dincolo de vremea în care au apărut. Este în afara îndoielii că literatura cea mai potrivită despre vîrsta tinerilor este, din principiu, aceea pe care o fac tinerii și a descrie literatura tinerilor despre tineri este a înfățișa, mai întii de toate, sensul intern al unei evoluții supus unui spirit etic comun. Această solidaritate de vîrstă, înfrîmă unceori „solidaritate de generație”, constituie un temel pentru o creație aptă să reflecte, în spirit realist, ceea ce este memorabil în cuprinsul unei epoci. Se vorbește adeseori despre participarea tinerilor la grandioasele înfăptuiri ale epocii noastre, la ridicarea României pe noi temelii de civilizație și aceste propoziții sînt, fără îndoială, adevărate. Inșă la fel de adevărată este prezența tinerului scriitor într-o literatură care, descoperindu-și resursele interioare majore, își pregătește un viitor armonios și coerent. Universul social al muncii, alături de universul cultural al creației aflîndu-se în determinare reciprocă, lăță principii fundamentale, pe care literatura tinerilor despre tineri le afirmă într-un chip remarcabil. Din acest motiv, orice examinare organizată, cum sint și cele cuprinse în paginile care urmează, trebuie să înceapă de la raportul creației cu realitatea, cu domeniul valorilor integrale ale lumii tinere.

Geta Mermese: „Omagiu”

Eroul întemeietor

mulțimea personajelor tinere caracterizează proza lui Paul Eugen Banciu, în „Sărbătorile”, dar mai ales în „Casa Ursei Marii”, „Reciful”, „Ziguratul”, principala trăsătură a lor fiind cea de „erou înfăptuit”. Er, dar, mai mult, erou înfăptuit, care înalță o hidrocentrală, care urmează respectarea unui principiu de ordin moral apare în toate aceste romane; el capătă semnificația mitologică a unui „erou civilizator”. Ca în baladele populare, de unde prozatorul și-a extras multe din schemele de gândire, tinerul „întemeiază”.

Nu este, de aceea, anormală înclinarea pe care Paul Eugen Banciu o dovedește pentru valorificarea unui strat de mitologie românească, a muntelui și a comunităților arhaice în primul rînd; toate elementele sociale din „Casa Ursei Marii”, de pildă, așează peste această producție mitică în care sînt deosebită „Femeia Marii”. Ase pleacă după Marga, atînsă de dragostea acestuia, după ce-l cunoaște viața zbuciumată. Marga caută, într-un fel, să-și piardă trecutul, trecînd, prin ani, pe mare, multe zile. Acest rețut, care convulsionează conștiința se întîlneste la mal multe personaje și din alte romane ale lui Paul Eugen Banciu (în „Reciful” — Gore Jigorea). Revenind cabinier pe locul unde s-a construit hidrocentrala „Femeia Marii” și Marga vor povesti mai departe legendele de naștere și întemeierea cărora au contribuit. Peste toate prozatorului suprapune și mitul jertfei zidirii. Și ca în legenda meșterului, „zidul”, adică barajul, se cheamă Ana. Și-a încorporat aici nu numai jertfa prin moarte (vezi episodul cu mama și copilul sfîșiat de lup), dar, mai ales, jertfa prin muncă. În roman, legenda Femeii Marii de la cabana lui Ursu și legenda barajului Ana de pe valea Rîului Bărbat plutesc peste acest locuri ale întemeierii.

Pe fundalul șantierului

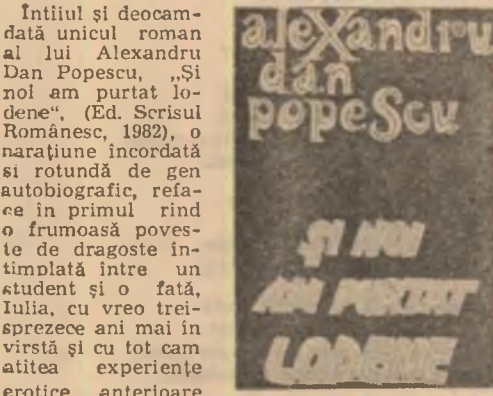
Cu excepția cititorii prozatori care caută noi perspective de înțelegere a fenomenelor istorice și culturale au în mod special înțelegere pentru dimensiunea socială, majoritatea autorilor tineri de proză urmează în direcția și tipografie, scenariul de film și reportajele (vezi cel despre „Sărbătoarea recoltei” de la Copadea) cu viața personală și „celebrele” imagini levantine. În acestea, există un savuros amestec de erudite și dorință a exotismului, amănunte de istorie, geografie, arhitectură. Chifor spunîndu-i lui Man povestea cu felahul îl avertizează: „E o poveste Mane, și poți să înțelegi din ea orice”. Rezultă o interpretare liberă a simbolurilor și parabolice din roman, inclusiv cele cuprinse în „fragmentele levantine” ale lui Mathei Pinzariu, sau în dialogul dintre dascăl și învățat în timpul escaladării ziguratului. Parabola cu viața, în această continuă mișcare pe terasele ziguratului, este evidentă. Multă cad, dar riscuți să-l asumi alții și, desi mor (sau știu că vor muri) se inghesuie pe diversele trepte ale ziguratului. Pe învățat îl zeifică, în timp ce dascălul dispăre cînd ajung pe ultima terasă. Oricum, Ziguratul rămîne un roman complex, în care problema demnității și responsabilității gazetarului ocupă un loc important. Lăzărescu aduce în discuție mai multe chestiuni, sub forma unor probleme întrebări adresate lui Remetean. („Dacă le vezi atât de limpede, de ce nu te apuci să ataci în alea patru pagini zilnice pe care le ai la dispoziție, toate aceste porniri? De ce nu ataci frontal? Spune-mi ce te-ai face dacă ai fi liber-profesionist, deci în afara unui colectiv dispus ierarhic și ți-ai aduce materialele de pe unde s-ar nimeri, știind că de publicarea lor depinde însăși existența dumitale? Ai scrie ce se cere, cum se cere, te-ai lupta să fi mai bun decît alii liber-profesionisti, care te concurează, te-ai lupta să faci față nu numai evenimentelor pe care le vezi, dar și tuturor celor care se apră de cruzimea dumitale „periculoasă... (..) De ce, oare, în clipa cînd ești „angajat”, de fapt, cu un salariu fix, și nu de le pădăi, și ți se cere, în schimb, să arzi prin scrisul dumitale realitatea, să lupți pentru adevăr, cînd ai posibilitatea să duci o viață de om normal, care-și poate întemeia o familie, care se poate gîndi la o mașină, la un apartament civilizată, care are concediu, poftim... de ce, zic, cînd le ai pe toate acestea nu te mai interesează atîta ceea ce scrii și începi să te simți un simplu funcționar care, de la opt la patru, face ce face și-și așteaptă ziua de salariu, cu ochii pe structura ierarhică, ofînd și jinduindu-se că așa nu se mai poate, că la nivelul pregătirii lui și a talentului său ar putea oricînd să aibă, la București sau în alt oras mare, faima lui Coca sau Brunea Fox?..” Poate că, uneori, divagatiile seacătesc epical, esurile intercalate sint accentuat explicative, dar Paul Eugen Banciu rămîne un prozator apt de o puternică viziune simbolică a realității.

Setea de autentic

Un prozator mult mai profund și mai ambițios decît lăsa să se întrevadă „antecesorul” său în literatura noastră, este în primul rînd, se devalzie a fi la prima sa carte de proză scurte, medii și lungi, „Caravana cinematografică”, volum de mare virtuozitate scriitoricească, Ioan Groșan, unul dintre cei cîțiva reprezentanți de frunte ai tinerii generații ce par să împartă o parte din preocupările asupra relației tradiției-inovație: „Vechiul fără nou este o piedică, noul fără vechi este o prostie extremă și iremediabilă.” Talentul lui dublat, pe de o parte, de luma ucenicie alit la clasicii cit și la modernii unii anume gen de realism satiric, cînd viziunea sa, de înțelegere de înțelegere filiatie autohtonă (Creangă, Caragiale, Mazilu, Breban) fire prin „filiera rusă” (Gogol, Cheov, Ilf și Petrov); iar pe de alta de admirația pentru literatura parabolică (Bulgakov, Camus, Borges, Băliță) ca și pentru noile teorii ale intertextualității nu făcut ca, la debutul său, Ioan Groșan să intrunească pe bună dreptate sufragiile unanime ale criticii de întîmpinare, indiferent de orientările acesteia — naratologică, simbolică, impresionistă, textualistă etc. — unanimitate probînd deschiderea prozei sale către polivalența semantică, ingeniozitatea construcției epice la diferitele nivele de semnificație structurală și, nu în ultimul rînd, prezența unui grad de ambiguitate prielnic valorii operei literare. Critica a semnalat de altfel cu pertință calitățile indiscutabile ale scrierii acestui tînar prozator pe cit de înzestrat, pe alt de interesant: acuitatea și acizitatea observației, umorul sculent, acuratețea stilistică, capacitatea savuroasă a paradiei stereotipurilor de limbaj, percepția exactă a realului, pătrunderea psihologică, seriozitatea simului comic. Mai puțin remarcată în Caravana cinematografică a fost „hiperluciditatea” care prezidează sever această strălucitoare demonstrație de artă și meșteșug scriitoricesc, arareori tulburată de vreun demon al burlescului scăpat de sub controlul riguros exercitat de inteligența creatoare a autorului asupra talentului său nativ. Există aici o știință a efectului literar ieșită din comun, o „ars combinatoria” a textului, unde nimic nu e întâmplător, demnă de admirat — și totuși nu pot să nu regret absența din volum a comunicului pur căci bănu talentul lui Groșan în stare să producă în proză mari descreșcări de umor de vesele sorginte populară și de sănătoase hohote de ris rabelaisian, cum n-au mai răsunat cam de mult în literatura tinerilor noștri autori.

Vervele sale spontane și libertății comicalului, autorul le-a preferat însă disciplina și coerența unei idei „dedalice”. Caravana cinematografică nu e o culegere întâmplătoare de proze de sine stătătoare oricît de „antologice” ar fi acestea, ci o construcție savantă unde substanța solidă a excelentei proze realiste urmează arhitectura secretă a parabolice. Cheia labirintului este afiă în visul scriitorului din Insula, rafinată scriere parabolică în gustul lui Borges: cele două personaje între care se desfășoară jocul cu cuvintele, povestitorul și fidul său auditoriu, rătăcesc pe o insulă pustie printre cărțile și ruinele unei străni bibliotecă părăsite, într-o atmosferă erupsculară, amintind vag de cea a „zonei” Căluzei lui Tarkovski, și nu pot comunica între ele decît prin frazele pe care le găsesc în paginile volumelor abandonate. Sub nisipul plajei ele desoperează întâmplător o suprafață tare care se dovedește a fi o imensă carte

Tinerețea spiritului

Intiul și deocamdată unicul roman al lui Alexandru Dan Popescu, „Și noi am purtat lozane” (Ed. Scrierul Românesc, 1982), o naratiune încordată și rotundă de gen autobiografică, reface în primul rînd o frumoasă poveste de dragoste întâmplată între un student și o fată, Iulia, cu vreo treisprezece ani mai în vîrstă și cu tot cam atîtea experiențe erotice anterioare marilor iubiri cu care nu este viața datoră. Tineri, frumoși și furibunzi, eroii trăiesc lungi perioade de euforie în stațiunile de mare și de munte, în restaurante și uneori — chiar deseori! — într-o tipică izolare „în doi”. Deși năbădioasă și energică, plină de viață, cum spun cîntecii, și după fetele și să zgîndăre larba, frumoasa Iulia nu refuze totuși trascal erotic precar al Emiliei din „Patul lui Procust” ci, în căutarea, poate, a marii iubiri utilizează întru atingerea scopului o spectaculoasă succesiune de pasiuni complete: capitate. În 1950, tinăre studentă, îmbrăcîndu-se cu „balonzaide imblănte și cămăși cu epoleți”, Iulia se îndrăgostește de un profesor cu părul grizonat la temple și avansat într-un „Consiu national”. În 1952, îl cunoaște pe Serge, petrecător și cam zdruncinat de naționalizare și care, într-o dimineață, după o noapte de chef burghez, pleacă în Siria cu trei automobile de cheii iar pe ea o „ultimă” acasă. În 1960, Iulia se apropie de treizeci de ani dar și de finalul conviețuirii cu un cunoscut arhitect. Văpăie. Vlad apare în 1963 și tot în același an dispăre cîne știe pe unde. Pe George Pamfil, mai în vîrstă decît ea cu o generație, două și, în plus, din cale afară de plictoș, îl cunoaște în 1964. Tot în acest an o captivează și un actor cu barbă lungă, Marcu Iatan, cu care petrece o vacanță la mare. Abia în 1968, după aceste exerciții de așteptare la noaptea de chef burghez, student și santineist, posezor al unui Fiat 600 moștenite de la tatăl decedat și care, nemlavind bani suficienți, își bea cafeaua la „Turist” în Piața Romană privind cum trec fetele pe stradă. Este „personajul” narator al acestui roman. Afiat și el în căutarea marii iubiri nu este greu de presupus ce se-tîmplă în sufletul lui cînd ea, Iulia, va trece într-o zi „mărtia” prin fața cafenelei. Cuprîns de vîl-văii, tinerii își vor rectifică rapid destinul și, într-un spirit juvenil de exaltare și libertate, vor da buzna, cu sau fără mașină, în „ținutul magic al iubirii”.

Deși ea va primi ulterior tot felul de telefoane diurne și nocturne în care i se narau amănunte picante din biografia lui, el chiar amenință direct pentru el, dragostea lor va fi totală și impermeabilă, o vreme, la atacurile lui, în exterior, de ce în ce mai violente. Pînă la urmă, marea lor iubire sfîrșește prost,

telefoanele din ce în ce mai numeroase își fac efectul și, într-o zi, tormentat de gelozie, el o parasete definitiv. După un timp, Dan o va vedea pe frumoasa Iulia dansînd, pe ringul de la Athenee Palace, cu un „profesionist categoric” scîmbeindu-se cu rîni, anteriorul iubiri erau pe cale de a se vindeca.

Romanul lui Alexandru Dan Popescu, scriitor ce se dovedește aici a fi un realist ironic, pe alocuri chiar un satiric folosind structuri literare declarate cinematografice, cursive (cartea ca citîndu-se „dintr-o sticlăre”) nu este însă numai romanul unei iubiri ci, se narează aici, ca fundal superior pentru desfășurarea firului central al povestirii, și o reconstituire a împrejurărilor morții, la 23 August 1944, a unui cefister, Ion Văduva, ale cărui rămășițe sint descoperite întâmplător, după 33 de ani, în interiorul unei cisterne îngropată în pămînt. Reconstituirea, începută în aprilie 1977, este făcută pe calea logicii intuitive și a cercetărilor la fața locului, prilei cu care aflăm că Ion Văduva a fost un participant direct la însușirea din noaptea de 23 August, iar cisterna în care a fost găsită este îngropată de furiosul bombardament german din acea noapte istorică.

Scurta naratiune a lui Alexandru Dan Popescu are, pe lîngă un realism de tip ingenuu, inefabil, și o anumită complexitate de aspect direct, fără prea multe detaliu, mărunte, arderi pe loc ori teoretizări fără folos, complexitate care dă întregului o impecabilă măsură a autenticității. Proza sa este una vioaie, ironică, avînd ca principal atu claritatea expunerii care nu este deloc filistină. Al. Dan Popescu se exprimă fără rețineri, curgător spontan, imaginația ea este sinceră, emoțională, pe autor neinteresîndu-l deloc frumosul abstract, artificializat. Stilul este „tinerec”. Naratorul nu tînde spre construcții mari, cu etaje, săruri și litfuri standardizate, totul însemnă la el o privire și o analiză asupra sufletului și a celui social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se dansează la „Rex” ori la „Athenee Palace”. Viața devine model recurent, omul și societatea, într-un limitat social aflat el însuși în construcție. În această atmosferă incinsă, multe personaje își trăiesc viața în spiritul amplificării prezentului, instinctiv oamenii vor să trăiască. Filozofia lor este una a cotidianului plin, a splendorii tip foc de artifice, nu există aici personalități ci persoanele ce vor categoric ceva concret, nou și proaspăt. Pentru ei, lumea este provizorie și ferventă, se caută continuu combinații omenești originale, se cîntă, se bea, se

alexandru căprariu

Te-am izbăvit fără să-ți cer jertfire spre răscumpărare, cind luna suplu ei hanger și-l îndrepta spre Urșă Mare.

Cuvintele rostite-atunci, ca-ntr-un descînt, păreau versete de spus la genele-ți prelungi, ori buzuel de patimi bete.

Era și-un ploș țîșnit din mal și-o stea pe lac, meduză vie, și-n toate-un ritual astral de voluptuoasă alchimie.

Acuma taina s-a pierdut cu frunzele care coboară. Pe drept, ce-i lut s-a-ntors în lut. În inimă se face seară.

3

Lasă cifra 3 să se împartă în puteri atîtea cite-nsumă. Taină doarme-n ea și-n vis și-n artă. Cifra 3 e o sămîntă-n humă.

Lasă cifra 3 să se desfete după ritualuri singulare: ea cuprinde-n sine un eret, un leu aprig și-o suavă floare.

Lasă cifra 3 din zar să cadă lîngă zar ce scrie cifra șase — și-ai să simți cum pe tăș de spadă viața curge-n falduri de mătase.

Speră ne-ntrerupt în cifra 3. În triumful ei, neviațată, sfera își găsește un temel. Lumea-n cifra 3 începe toată.

Martoră la moarte și geneze, dublu arc în pură încordare, celor blestemați ca să viseze cifra 3 le este urșitoare.

Teatru

Trăim piesa vieții după o măsură proprie. Trăim ciudată piesă jucînd roluri mari sau mici. Unii

Gh. Ilescu Călinești : „Semne pentru pace”

sint brazi alții furnici. Piesa se strică numai atunci cind unii spun replici prea lungi — din cauza ciudatului actor intrat în spectacol prin cușca suflerului.

Cerbul

I-am prins făptura suplă în cădere Dar cerbul își urmează-n ritm egal, augustinul pas, prin ierbi unduitoare. Să trag, ori nu? Trist soare de opal, prin râmurișul sec, perfid prelinge, atita cit să nu dau gres, lumină. Nu simte cerbul nici o spaimă-n singe? Mister sculptat în lene levantină, bănuitor, își saltă fruntea-n vînt mîlădiul cerb. Și totuși teama-n mușcă, trădat fiind de clipa-n care sint același trup cu moartea-nchisă-n pușcă.

Acum, cind trag, e doar părere aare ciudatului gînd, ce să-met dar mai ales să le la. „Text” în toată puterea cuvîntului. Ca și exegetul, regizorul e liber atita vreme cit înțelege că e în chip inevitabil mîrgînit de necesitatea unei structuri logice care e creația literară originară. Sigur este că aceste determinări aparținătoare de o formă comună de cunoaștere, nu trebuie înțelese în chip absolut căci altfel ar însemna a gândi mecanicist niste procese de creație cu trăsături, totuși, specifice în esența lor. Fîind „lectură”, spectacolul este exegeză și regizorul întreprinde, ca și exegetul literar, o arheologie a semnificațiilor însă mijloacele de comunicare sint diferite în chip structural și condiționale de un număr îndeterminat de factori generatori de hazard. Cîtă vreme spectacolul e un fenomen irepetabil, rezultă că el este o lectură reinovată ori de cite ori există reprezentate; caracteristica lui cea mai de seamă e aceea că se exercită — printr-o exegeză — pe o materie vie. Mal mult decit analiza propriu-zisă a literaturii, teatrul convoacă text, exegeză, actori, lumină, adică „mediu” în accepțiunea cea mai largă a cuvîntului.

Cert este că în toamnă, cind școala îl adună ne-adolescenții laolaltă, ca să-met dar mai ales să le la „text” în toată puterea cuvîntului — în care băieții și fetele stau înghețați în dis-

cind aspră ca un bărbat. Logodnicul lui Marian Rilea este exprimat preponderent în graul plasticii corporale: torsul se luptă, viermuștește, chinuit de spaimale morții, lăsînd expresia feței și a vocii în inferioaritate.

În spectacolul T.V. „Ochii care nu se văd...” (vizionat în cadrul galei de video), condus de Dan Neacsula (premiu de regie, Praga 1986), Irina Marianci Burulban, (premiu de interpretare feminină, Praga 1986) este eroina zilelor noastre, tinăra evoluată și sensibilă care intuiește drama mamei, încercînd să-i deslușească tainele. Ea poate fi, la scară redusă, urmașa spirituală a Irinei lui Sorescu. Irina lui Constantin Banu trăiește experiența maturizării prin tragedia mamei, Copilul salvat, la Sorescu, devine, aici, copilul salvator, care, ajuns la conștiință, împărțirii gîndurilor, vrea să-și ajute mama și frații, apărîndu-le cîntecul, echilibrul. Eleve, injurjorjator de matură, este pe cit de discretă, pe atit de inezestrată cu spirit de observație.

Jocul discret, compus din nuanțe fine, evidențiate de forța prim-planului, ne revelează în Mariana Burulban o acrită plurivalentă, inezestrată cu simț artistic, nu doar pentru mijloacele de exprimare ale teatrului, cit și pentru cele ale filmului.

Erol tineri, actori tineri, organizatori, fervenți dau măsura inepuizabilei tinereți a meru celorlalti idealuri pentru frumos ale umanității.

Nicoleta Gherghel

alexandru ghitera

Terțina

Popor român, prin neguri de istorii Tu și-ai croit, pe veci o cale dreptă, Dureri adinci ai prefăcut victorii.

Urînd solemn pe treaptă după treaptă Ai cucerit a ta neamțare, Și suveran, ai fost în gînd și faptă.

Ai tot vegheat lungi veacuri la hotare, Arai pe cîmp și viei ai pus coarde, Puterea ta prin tine a fost mare.

Nu te-ai supus acele multe hoarde Ce au trecut, ca norii pe sub lună Și-au răspîndit fiorii reci de moarte.

Stăpin și brav, în vatra ta străbună O stîncă-ai fost, cu fața către soare Sclaviei tu, nicilind n-ai pus cunună ;

Eroii tăi murit-au în picioare, Stejar ai fost, din „codrii de aramă” Cu rădăcini adinci, nemuritoare.

Acestor fii, cu chipurile-n ramă Le-aducem azi, prinos de mulțumire, Ca ei vom fi, de Patria ne cheamă.

Popor român, izbînda porți în fire !

Tăcerea

Școlarul învăță și scrie, Privește-n tavan și repetă, În jur îl cuprinde, discretă Tăcerea torcînd armonie.

Poetul gîndește-n dactile Imagini și vise combină, În jur îl cuprinde divină Tăcerea din nopți și din zile.

Savantul trasează a lege Natura noi taine-i relevă, În jur îl cuprinde cu sevă Tăcerea, soție de rege.

Nu mai pe mine mă doare Tăcerea ce e între noi : Sub aripa liniștii moi Simt dragostea noastră cum moare.

Eminescu și Țara

E undeva o țară, mai mindră decit toate, Frumoașă ca-n poveste, bogată ca în vis, Aceasta este țara ce veșnic le socotește „Poetul nepereche” din ciți aici au scris.

Frumoașă ca-n poveste, bogată ca în vis S-ascunde luna-n noiri, la fel de gînditoare Ca-n cele vremi apuse, cînd scos-ai din abis Poemele iubirii, etern nemuritoare.

S-ascunde luna-n noiri, la fel de gînditoare, Mirată încă foarte, de vraja ce i-ai dat, Hyperion, stăpîne, ai dus-o către soare Iar noi, gîndind la tine, sper dînsa am zburat.

Mirată încă foarte, de vraja ce i-ai dat Te vrea mereu ferice, strălucitor și teafăr Privește-mă o clipă, cu sufletul curat Și dîncolo de moarte, de moarte eu te apăr.

Te vrea mereu ferice, strălucitor și teafăr „Dulcea-ți Românie”, iubind-o peste poate, S-o priveghezi de-a pururi, mereu Lucașfăr, Pe cerul ei albastru, al păcii steag tu scoal!

E undeva o țară, mai mindră decit toate...

Sabinei

În zori de zi, și-n prag de seară Vreau părul lung să-ți-mîngîi Și dragostea cea de întii S-o depănăm, a cita oră ? ! Tu mi-ai dă-mi-o să-ți-o string La pieptul meu te-osează iar Și-așculți cîntecul bizar Al acililor mei, care plîng.

E-atita fericie-n doi Dar nime-n lume n-o să știe Că cea mai sîntă bucurie Am trăit-o noi.

De fuga anilor n-ai teamă, Nici de ne-ntorcere în momint Căci din toate, veșnic sint, Copiii noștri, mamă.

CARPE DIEM!

Din 1959 Nicolae Mocanu fusese un om, după 1959 — alt om, 1959 nu era un istoric decit în biografia lui Nicolae Mocanu. Divortase și se reîn-surase în aceeași vară și evenimentele făcuseră din Nicolae Mocanu ceea ce nimeni, nici măcar el, n-ar fi crezut vreodată.

Eleveii săi de dinainte de revoluție vorbeau despre un profesor vesnic încrîntat, birfitor ca o babă rămasă nemăritată, acru ca un castraveț în otet și uscat la suflet ca o prescură. Principala sa activitate era mai puțin didactică și mai mult politienească. Punea atita pasune în aflarea fumătorilor clandestini, atita inventivitate în confiscarea biletelelor de amor trimise cu praștia în timpul orelor sau strecurate timid, în buzunarele paltoanelor aflate în culer, găssea atita energie să umble după elevii care se plimbu-lau în parcuri, intrau în cofetării sau luau bilete la cinema, inventa atitea ocazii de-a verifica dacă nu curvau în întinsele, centurile, oarele de plimbare și filmele de dragoste sterseseră din capul elevilor ablativul verbelor sau dacă, din aceleași cauze, elevii nu pierduseră pe drum vreun vers din Enaida sau dacă în corul general vreunul rătăcea accentele, biblîndu-se între lămbi și trohoi.

Exigența lui Nicolae Mocanu nu era altveea decit confuzie; el incurca scopul cu mijloacele. Scopul său era unul: să elimine din viață și mai ales din școală orice semn din partea dumanului cărui îi declarase o luptă pe viață și pe moarte — dragostea. Ca să alunge dragostea dintr-un liceu cu elevi între șaisprezece și optsprezece ani, Nicolae Mocanu avea tot atita spor ca și cum și-ar fi propus să separe regina nopții de par-fumul ei.

Era dovedit că în preajma lui Nicolae Mocanu sentimentele tandre se stîneau singure, ofileau dină și nostalgice. Fără el, adolescenții timizi deveneau îndrăzneți, adolescențele nehotărîte se hotărău, teii se înmoresc și mai tare, iar mătasea nopții fosmesca în suspine. Îmbătăți de iubire, doi cite doi, de mină, licent care abia se stînu păseau ca în vis prin oras, treceau pe la portile lor și nu le recunosteau, fetele se făceau mai frumoase și băieții mai bărbăți și, în cîntecul lor, înflorea, pentru o noapte, salcîmii.

Dimineața, figura uscată, cu pomeții ascuțiți, privirea stînsă și fără culoare a profesorului alunga basmul din această lume. În cărțile de latină dragostea era izgonită, rezistau doar războiul și eroii, elevele deveneau iar nehotărîte, băieții se întîmîna și iar se simțeau copii și o tristete mai grea decit Tristele lui Ovidiu îi exila la un Pont auster.

Nicolae Mocanu era, pe viață, avocatul său acuzator cădeau leziuni întregi de amoruri celebre, regesti și împărătese, publice și literare. După ce țesea din clasă însă, de fiecare dată, se întîmpla la fel: zeitele exilate, protestele sacre și cele civile ale amorului își scuturau vesele cenusa din plete, harfele porneau să sus-pine insinuant și nimfele ameteau în sunetele războinicilor sub zidurile vruncei cetăți așezate și se repezeau la piciorarele iubitelor, ridicau în slăvi sinii lor mai albi ca porumbeii, gîtul lung și subțire de lebădă tulburată și otitul mai greu decit păcatul.

În liceu fetele iar se făceau frumoase, băieții chiar erau bărbăți și noaptea toată — o mătase mai tulburătoare decit un glas de flaut.

Si dintr-odată, vara, cind elevii se aflau încă în vacanță, iar absolvenții plecați să-și încearcă norocul la facultăți, se întîmpla o minune mai mare decit la români și la zei deopotrivă: Nicolae Mocanu se îndrăgostea. Nimeni n-avea să știe vreodată cum se petrecuse nesperatul eveniment. Poate că într-o noapte Nicolae Mocanu să-și fi pierdut puterea de-a alunga dragostea din preajma lui și, poate, intrînd întîmîpător în noaptea strălucită a iubirii, ca de restina nopții, Nicolae Mocanu se lăsa ispitit să tragă în pient parafumul acela necunoscut și îmbătător și astfel să fi căzut fulgerat! Cine știe !

Cert este că în toamnă, cind școala îl adună ne-adolescenții laolaltă, ca să-met dar mai ales să le la „text” în toată puterea cuvîntului — în care băieții și fetele stau înghețați în dis-

mariana brăescu

ciplină solemnă ca niste statui în uniforme, iar gîndurile lor zboară mai libere și mai colorate ca fluturii, pe poarta școlii avea să intre un bărbat străin. Nu avea să-l recunoască nimeni, elevii sau profesorii, în nici un fel, în ciuda faptului că bărbatul jovial și strălucitor insistă în mod ciudat că se numește Nicolae Mocanu și că preda la acest liceu latină de 24 de ani neîntrerupt. Excluz. Semăna atit de puțin cu ceea ce știau profesorii și elevii despre Nicolae Mocanu, încît nu numai că nu puteau admite că era chiar el, dar nu puteau lua în studiu nici măcar ipoteza că era vreun nepoi al acestuia.

În primul rînd Nicolae Mocanu al lor era un om bătrîn; acesta era tînar. Cel vechi era încrîntat ca o babă nemăritată și acru ca un castraveț în otet, cel nou avea un smile ameri-cănesc stîncat la Hollywood și o prestanță de tenisman aspirînd la Cupa Davis. Cel vechi se îmbrăcase o viață cu un costum de culoare banconetelor de douăzeci și cinci de lei uzate, purta o cravată subțire ca un sîret de pantofi, de aceeași vîrstă și de aceeași culoare cu hairnetul, cel nou era îmbrăcat în alb, după ultimul Vogue.

Neavînd încotro, elevii și profesorii deopotrivă trebuiau să accepte în pofida evidentelor, ver-siunea profesorului de latină: că e una și aceeași persoană cu acela care predase latină 24 de ani încheiați în liceu.

Elevii și elevele căzuseră în extaz încă de la prima oră de curs. Cei de la clasele mici, care nici nu aveau încă latină în program, fugeau de la orele lor și înghesuindu-se în ultimele bănci goale sau rezemînd peretii, ascultau, vrăjiiți, poezia matinală de la cîrmăsele din Virgiliu pînă la soaptele tînguătoare sau atocunosătoare din opera poetului exilat la Pont mai puțin din pricina politice, cit din motive de Ars amandi. Carpe Diem, îi învăță Nicolae Mocanu, devenit hogașan peste noapte.

Zei și zeite, helaine și războinic, efebii și sclave, împărții și eroi, nimfe și poezi erau chemați la orele de Ars amandi predate în loc de latină elevilor.

Limba latină ieșise de mult din marginile orarului școlii și se revărsa pe teritoriile altor obiecte. Profesorul de biologie nu se mai descurca usor, pădurea nu mai avea frunze, silva conținea foliee, boul era iremediabil bovis și peștii înotau în aqua marina. Profesorul de matematică avea să declare în curînd că nu se pot ține orele fără traducător, intrucît de la Pitagora și Euclid teoremele erau recitate de elevi în limba caesarilor.

Sesizați și de părinții, pe de altă parte, o armată de inspectori descinse în școală, dar la profesorul de latină inspectorii reușiră să alungă cu mare greutate. Sîrul lung al iubitorilor de lămbi și trohoi începea în stradă, continua în curtea școlii, urca strîns treptele, invadea culoarele, pătrundea pe usa clasei dată de perete și țîcea, pînă la refuz, ce rămăsese loc gol acolo. Cînd, în sfîrșit, inspectorii ajunseră în clasă, Nicolae Mocanu le țîsi înainte cu un smile de tenisman cîștigător al tuturor cupelor, europene ori americane, și îi îmbrășă de bun venit: — Carpe diem !

Pe scurt

Fiecare zi cu alte fapte numai cuvintele sint aceleași iar inima poetului neosteni te șlefuieste un cuvînt o lacrimă un cuvînt o lacrimă

surisul vieții același

Biografie

Necesitatea invulnerabilei libertăți de a spune invulnerabili că nu-i lumină. Dreptul de a-i spune cîrții că vulturul nu poate zbura prin canale subterane. Blestemul sînt de a săruta stelele cu fruntea, cind sărutul pașilor tăi preschimbă saharele în grădini roditoare. Aceasta este scurta biografie a Poetului roștită la logodna lui cu timpii. Dar chiar și astfel am folosit prea multe cuvinte. Torba osîndește. Mintuște visul.

Romanță de Septembrie

Tu din iubirea mea crescuși. Ești trestia care se-mclină cînd zbor pieziș de pescăruș și-ți fură, trecător, lumină.

teatru

Inepuizabila tinerețe

La ora tineretii, a simbolurilor primăverii, cei mai tineri eroi ai tineretii Gale naționale de teatru, la Brăila (prima ediție, 1—8 martie '87) au prins viața pe scena somptuosului Teatru „Maria Filotti”, vorbindu-ne despre limitele vieții și situațiile ei limită, de frumusețe morală și spirituală, despre forța speranței și a credinței în oameni, în tine însuși.

De la Irina Luminiței Botta (din Matea lui M. Sorescu, Teatrul „Bacovia” — Bacău) la Irina Oanei Ștefănescu (Studiu de teatru al I.A.T.C.), se constată diferențe de interpretare, în funcție de viziunea regională, de personalitatea fiecărei actrițe. În montarea lui Kincesc Elemer (Bacău) se accentuează concretul morții, în dauna substratului filosofic. Dacă Stelian Preda (Moșul) ar fi mizat pe registrul gravității, spectacolul ar fi cîștigat în robustețea comicului tragice, care, în versiunea I.A.T.C., l-a izbucnit lui Constantin Cotimanis. Montarea Monei Chirilă (I.A.T.C.) accentuează concretul nașterii, conducînd interpretarea la o exprimare naturalistă. Prima versiune realizează într-un crescendo dramatic, un plan vizual și

psihologic, coeziunea dintre două forțe contradictorii: a eroinei care dă viață, a celui care pleacă din viață. În momentul de tensiune maximă, cînd durerea facerii se interfează cu scrisnetul morții, minile celor două fîlșe caută febrile, se apropie, se string. Unul se sprijină pe celălalt, în construirea și fortificarea speranței, așa cum viața se va sprijini pe umărul morții. Irina, ca și Titu (Dinu Apetrei), ca și Silvia (Fruța Vădeanu) sint, în premisa piesei, eroi ai inundațiilor din 1970 care, la nivelul metaforic al Matea, devin personajele arhetipale ale unei dramatice în-cleștări. Dacă ceilalți eroi se sting, devin, ca victime ale apoi, sacrificii-sanctificați, Irina este simbolul de-venirii, al continuității, triumful omu-lui asupra stihțiilor naturii. În jocul introvertit al Luminiței Botta, Irina ține mai puțin seamă de cum arată, cit de ce simte și gîndește (ca și lo-godnicul Intruchipat de Dinu Apetrei care se stinge, trecînd în nemiscare, alunecînd în întuneric, fără strigăt, fără zvicolire). Jocul Oanei Ștefănescu este extravertit, Irina e fiind cind frumoașă ca o madonă, cind afurisită ca o harpie, cind agresiv-penibilă,

Întemeieri

Urmare din pag. I

zisë a literaturii, „lecturi fidele” și „lecturi infidele” și este excesivă susținerea acelei libertăți depline pe care, în literatură și în teatru, s-ar zice că o are „exegetul”. Spectacolul înțeles ca exegeză e, ca și exegeza literaturii, un act de cunoaștere întemeiat pe o metodă și puterea metodei se încearcă năruit prin coherența îndeterminată față de forma literară primară, ci mai degrabă prin creația de structuri noi, adecvate unui text fără de care teatru nu ar mai fi nimic; chiar și spectacolul de pantomimă pornește de la o eboșă de text, dacă nu chiar de la „text” în toată puterea cuvîntului. Ca și exegetul, regizorul e liber atita vreme cit înțelege că e în chip inevitabil mîrgînit de necesitatea unei structuri logice care e creația literară originară. Sigur este că aceste determinări aparținătoare de o formă comună de cunoaștere, nu trebuie înțelese în chip absolut căci altfel ar însemna a gândi mecanicist niste procese de creație cu trăsături, totuși, specifice în esența lor. Fîind „lectură”, spectacolul este exegeză și regizorul întreprinde, ca și exegetul literar, o arheologie a semnificațiilor însă mijloacele de comunicare sint diferite în chip structural și condiționale de un număr îndeterminat de factori generatori de hazard. Cîtă vreme spectacolul e un fenomen irepetabil, rezultă că el este o lectură reinovată ori de cite ori există reprezentate; caracteristica lui cea mai de seamă e aceea că se exercită — printr-o exegeză — pe o materie vie. Mal mult decit analiza propriu-zisă a literaturii, teatrul convoacă text, exegeză, actori, lumină, adică „mediu” în accepțiunea cea mai largă a cuvîntului.

Sînt încîntat cînd vizionez „Emigrantii” lui Mrozek, cu Ștefan Iordache și cînd urmăresc pe Mihaela Popescu în „Nisă țărani” însă, totodată, nu pot să nu fim impresionat vîzînd, la Brăila, un Panos Istrati ardent, cu un chip enaciat și

febril, Intruchipat de George Toproc. Nutrește certitudinea că avem în George Constantin un actor extraordinar, unul dintre cei mai impunători, sub aspect valoric, pe care l-a dat teatrul românesc însă nu pot să fac abstracție de prezența, la Craiova, a lui Petre Gheorghiu-Dolj, pe care l-am admirat, între altele, în Ionăța Caloian (în „Greul pămîntului”, de V. Anania); ambele sînt valori, hotărît lucruri, europene. Orîunde există vocație și un mediu favorabil spre o exprimare naturală, apar valori, ajutate, bineînțeles și de materia chemată să intruchipeze un talent căci a lăsa valorile actoricești să vorbească depinde și de proporția valorilor dramaturgice promovate fără dificultăți. Un repertoriu mediu cu confirmări neli-putea națională de creație literară și impiedică și pe actor să se dofinească în chip ideal.

Aceste reflecții izvorăsc dintr-o conversație pe care, nu demult, am avut-o cu admirabilul regizor și actor care e Constantin Codrescu, o personalitate care a făcut, cum se zice, epocă și a cărui lucrare estetică e durabilă și va rămîne. El a introdus în lumea actorului român melancolia chioviană și reflecția existențialistă, acua tristele patetice și demnă care face emoția să capete noblete și să năvălească pe un canal înefabil; a creat actori și a făcut, cum se zice de obicei, „școală”; a înaintat în regia spectacolului, pe o cale a fidelității de esență și nu de aparență. Acum, el este chemat să conducă secția patetică și demnă care face din geografia culturii românești — o geografie a valorilor adevărate.

TREPTA ALE DEVENIRII REVOLUTIONARE

Tinerii! — ca o nedezmințită și neclătinată credință întru frumusețea din totdeauna a frumuseții Vieții. Tinerii! — intruchiparea virstelor menite să dea sens lumii și certitudinile dintre cele mai tulburătoare. Ei sînt visul și reazimul părinților, împlinirea robuștă și clară a năzuinței spre zorii de mîine, și ca o beneficiară ipostază a speranței imaginază contururi necercetate, neatinse încă de truda și intuiția generațiilor de ieri.

Intr-o patrie liberă și demnă cum este a noastră, pe drept temeii destinată întru destinul ei destoinic și înălțător, dintotdeauna starea de tinerete nu a fost trăită ori resimțită drept un fapt „întimplător” (biologic ori social), niciodată nu a fost invocată drept prezentă de „circumstanță”. Starea de tinerete — ca dimensiune fundamentală a spiritului autentic, revoluționar — a fost și este trăită la altitudine gîndului cuprinzător în toate, această prezentă a ei fiind determinată de însăși prezența dinamică a realității patriei.

Cu cît anii devenirii noastre se asează cu temeii în durata istoriei, cu atît rostul și locul tinerilor generații capătă greutate și putere de sugestie. Evident, ar fi o simplă (simplistă) înțelegere dacă am socoti starea de tinerete doar ca un apanaaj al noilor generații. Dimpotrivă, emanînd din puterea și năzuințele acestora, fiind ipostaza lor firească, cea de toate zilele, starea de tinerete este, în esență, ceea ce dinamizează spiritul creator din toate domeniile de activitate. Dar, tinerii, o mențin cu neconștientă bucurie și speranță, conștinđu-și strălucire și farmec.

În decursul celor 65 de ani de cînd, sub arcu de boltă al partidului tineretului a devenit realitate sub rezonanța unui nume strălucitor — Uniunea Tineretului Comunist — istoria demonstrează cu prisosință ce uriașe zăcăminte au sălășluit în inimile și fapta tinerilor, ce rezerve de candoare și în același timp de țărnie morală, de demnitate politică au fost și sînt în fibrele fascinantei realități reprezentate de tineretea generații. Se știe — și istoria confirmă fără drept de tăgadă — că tineretul român și-a înscris, încă din zorii luptei conduse de comuniști pentru libertate și demnitate națională, pagini de-o memorabilă exornitate, faptele lui fiind, încă de la crearea organizației sale revoluționare, în deplină concordanță cu idealurile marșelor progresiste. Etapele istorice, cu încălcarea momentelor social-politice respective, au ridicat noi și noi probleme și nu puține sînt paginile în care sacrificiul de sine a aureolat abnegația și dăruirea celor mai tineri vîrstare ale poporului.

Însăși istoria organizației revoluționare a tineretului certifică faptul că prezența dinamică, plină de cutezanță a tinerilor face corp comun cu însăși lupta condusă de Partidul Comunist Român pentru dobîndirea drepturilor și libertăților democratice, pentru împlinirea valorilor de libertate și progres. Cu justificată îndrăznețitate, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, referindu-se la anii acelei etape istorice afirmă: „Tineretul, prin dinamismul și receptivitatea la idealurile de libertate și dreptate socială, la schimbările înnoitoare, a reprezentat întotdeauna de-a lungul istoriei un însemnat factor al progresului societății. Din veac în veac, el a preluat și dezvoltat virtuțile și tradițiile înaintate ale poporului; înfruntînd greutăți, dînd nenumărate jertfe, el a jucat un rol de seamă în lupta împotriva asupririlor pentru dezvoltarea socială, pentru creșterea și apărarea independenței și suveranității naționale”.

În acest sens, Uniunea Tineretului Comunist a reprezentat o veritabilă școală de formare și călărie revoluționară, constituind rezerva de bază a partidului, din rîndul ei ridicîndu-se, plini de abnegație și demnitate politică, tinerii revoluționari, întregi aceștia — impunîndu-se prin calitățile și dirigența acțiunilor sale, prin personalitatea sa inconfundabilă, acela ce avea să devină conducătorul partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Anii acelei perioade istorice la care ne-am referit, pe lingă faptul că au impus și acreditat „căsătoria” dintre tinerii revoluționari și progres, au demonstrat ce uriaș izvor de dăruire și vigoare revoluționară constituie tîna generație. Etapele parcursă de întregul nostru popor în anii ce au urmat luptei de eliberare națională și socială, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944, pînă în lumina însăși stînga de nobilitate organizației revoluționare a tineretului, conturîndu-i profilul moral-social-politic prin timp. Epoca marilor transformări a găsit tineretul țării pregătit, a avut și are în el un simbol al acțiunii cutozătoare, un port-drapel al faptelor deschizătoare de drumuri.

VIRTUȚI NEPERITOARE

Oricît de sumară, o incursiune menită să reamintescă apetele ce au condus la propunerea destinului patriei în anii liberi ai deplinei sale libertăți, nu ar putea ocoli adevărul potrivit căruia, alături de intrugul popor, tineretul — ca un singur gînd, într-o singură voință — a acționat cu încrezătoare și capacitate și elan, conform năzuințelor și virtuților care au devenit prin timp exemplare. Ne reamintim — poate nu vor fi îndăjzite paginile ce au încercat să „prîndă” viașul purtătorilor salopetelor albastre — de extraluminară „descătușare”, devenită legendară o brigădiierilor ce deschideau, cu Bumbesi — Livezești și Salva — Vișeu, drumul unei tradiții de-o nobilitate alcătuită.

Patria intrase cu uriașele-i forțe, cu o mărturisită stăpînire și maturitate, cu un elan nedezmințit de-a lungul anilor, în epoca profundelor sale prefaceri. „Zestrea” — o știm acum cu toții — cu care pleca la drum după cel de-al doilea flagel mondial, era departe de a-i garanta aspirațiile. Și totuși, ea însăși, conștinđu-și rezervele ce sălășluiau în inima și brațele unite ale tuturor fiilor ei, scrutîndu-și viitorul a pornit la drum cu o vigoare ce avea să-i confirme îndreptarea, cu o țărnie ce avea să-i aureoleze nobila devenire.

Am mărturisit și cu alte prilejuri, sîntem, mai ales în astfel de momente sărbătorești, „tentanți” să ne reamintim și să încercăm să re-compunem — dincolo de rîndurile ce acoperă nenumăratele carnete — biografiile celor cu care am discutat în cutare sau cutare

santier, în cutare ori cutare colț de țară și, cel puțin în ceea ce mă privește, atunci cînd o facem de fiecare dată sentimentului unei crescînde nostalgii. De ce? M-am întrebat deseori. Nu răspunsul „definitiv” mă înceacă în aceste clipe, ci tendința de-a privi drept tinerie și împlinirile pe care timpul le-a așezat cu dreptate în malca firească a lucrurilor și înțeleșurilor. Un astfel de „dialog” poate confirma (ori infirma) unele constatări trecute demult prin cereala tipografică dar, ceea ce-mi pare de folos este tocmai puținta de-a recunoaște că ai simțit și trăit odată cu țara, cu oamenii ei, cu tineretea ei mereu și mereu renăscută.

Biografiile în mișcare — cum altfel? — sintetizînd, fiecare în parte și toate laolaltă, biografia în mișcare a patriei. Iar tinerii — ca o neclătinată și nedezmințită prezentă. Acolo unde viața a avut și are nevoie de ei. De siguranță lor (aparent) sfidătoare. De încrederea lor nezdrușnică.

Viața, da, înaltele de toate. Sau mai bine spus, triumful învingătorului, al celor demni să-i dea un sens și astfel, durată. Pentru că — de ce n-am aminti-o? — destinul tineretului nu strălucit de fibrele învingătorului. Oamenii tineri — ori foarte tineri, după cum ne obișnuim noi reporterii de zi și de noapte să-i numim — care, într-o proporție covârșitoare și-au început adolescența (viața?) pe santiere, S-au calificat, și-au dobîndit o meserie (ori mai multe), au colindat țara dar nu cu turșii, ci respînzînd aerul dur al santierului. Oamenii tineri — s-au fortificat, au căpătat încredere pînă cînd aceasta a devenit certitudine. Si-au „făcut” familiile. Unii s-au „așezat” după un număr de ani pe lingă vreo fabrică ori întreprindere care începuse să iasă în lume cu primele produse; alții nu s-au oprit, și-au luat familiile cu ei peste tot, și-au crescut copiii în colonii (îmi amintesc desenele copiilor din colonia Floroiu, lipită de marea bară) din muntele Apusenii, și-au așezat familiile în orașe, iar ei au continuat să trăiască în orele fierbinți ale zilelor și nopților santierelor care aveau nevoie ca de aer de dăruirea, renunțarea, orgoliul și demnitatea lor.

Intr-adevăr, viața — Au trăit, dar cum? Nimic nu-ți vorbea (ei nici nu o pretindeau) cum că ar duce-o „pe roze”, dar ei, tinerii (pe atunci, foarte tinerii) nici nu minteau cîtuși de puțin cînd își răspundeau cu o freneză puternică, cu acea rezonanță de care o au cuvintele clare, neconștințate de vreau arguții de prios... Căci, în adevăr, cui i-ar fi fost de vreun folos? Martori — în sensul în care fapta rămîne pecetluită de brațele și încordarea gîndului lor — ei, tinerii parcă erau dispusi să facă un pariu cu propria lor biografie.

Pe mulți i-am reîntîlnit în drumurile prin patrie: alte probleme, alte, mereu alte planuri dar parca tenacitatea lor era aceeași. Paradoxala lor freneză — înregistrată fidel de chiar frenezia reporterului — era, peste al, „domolită” de-o undă care făcea bine chipului lor matur, cu lz de înțelepciune...

În adevăr, santieretele naționale ale tineretului, conștinđu-și tradiția brigădiierilor legendari au adus în geografie social-politică a așezărilor patriei acel suflet înnoitor, acest răz de prospectime (imposibil de „expedit” în cîteva cuvîntime) și, desigur, acea sănătoasă certitudine capabilă să dărîme inertii și să facă înofensivă orice prejudecări.

Investiții cu încredere, înconjurări cu pretulire de generațiile „veteranilor” tinerii au devenit ei însiși, odată cu extraordinarele fapte ale țării, exponenți ai unor memorabile izbîzbi. Pe cit de dreptăți este pretulire pe care trebuie să o acordăm vîrstnicilor, pe atît de tonică este recunoașterea virtuților celor ce reprezintă, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, „o puternică forță socială, viitorul însuși al națiunii”.

FILE DE JURNAL (DESPRE „NERVURILE” FAPTEI)

Tinerii! — o metaforă cuprinzătoare a sensurilor roditoare ale vieții. Ca o nedezmințită și beneficiară prezentă în spațiul tutelar al unei patrii libere și demne. Pe cit de tulburătoare este reînscirea sevelor primăvăratică, pe atît de autentic este sensul de devenire al tinerilor generații. Ei întîlnesc pretîndinile (nimeni nu se mai miră, de pildă, cînd află că în atîtea și atîtea întreprinderi importante ale țării media de vîrstă este de douăzeci și cinci de ani sau puțin peste...), și fac parte integrantă și dinamică din însăși tineretea și vigoarea națiunii noastre. Ei dau configurația visului și rotunșetea năzuinței.

Îți vorbesc cu demnitate, cu acea candoare netulburată. Simplu, „dezarmant” de simplu uneori, cu dreptate și totuși cu o... eternă freneză. Imi permit să mă întorc, pentru cîteva momente la filele carnetelor mele de drum. Pe unul dintre ele citesc: semnele existenței unei platforme, Zălau, (îmi dau seama, eu însumi fusesem fascinat de entuziasmul bărbătesc al oamenilor și al timpului...). „Pur și simplu am senzația că mă pierd pe sub coloanele uriașe. Un vacarm, un du-te-vino, un furnicar de oameni. Deasupra, de pe schelele metalice coborî cîrșii de lumină de la aparatele de sudură, ciocanele bat năprăsnic în fibrele metalice.

lului cu lovituri incredibile. O energie dirijată, o mișcare calculată pînă la cele mai mici detalii. Trenuri mecanice strîng în brațele circulezilor utilaje de cîteva tone deasupra cannelor despicate de buldozere.

Sînt în inima platformei, la linia de montaj a laminorului continuu, mai precis, la cuporul cu vatră rotativă. Încerc să măsoz cu privirea construcția metalică: 12 oameni timp de paisprezece ore, cu două macarale la îndemîna stăpînesc colozul de 240 de tone. Maistrului Nicolae Voiculescu i se pare o faptă absolut... normală. În 30 de ani de santier a avut ce vedea. Oradea, Medias, Hoghiz, Cluj-Napoca... Fiecare etapă cu nostalgia și necazurile ei. Are familia la Oradea și își permite „Juliul” de a merge odată la două-trei săptămîni, cite o zi, să o vadă. Program de lucru: de luni și pînă luna vitoare. Sînt, alături de ei, oameni veniți din toată țara. Tineri. Mulți, foarte tineri. Au venit să facă treabă... Alt exemplu: înșinerul Alexandru Dimitrescu sau Octavian Goguță. Au familiile la Brasov. Alături de ei, tinerii șefi de echipe pe numele lor Corneliu Ionescu, Ioan Ardelean, Alexandru Szeghy, Sigur că nu-i deloc ușor — zice unul dintre ei — sînt momente cînd realmente te simți copleșit. Important este să nu cedezi, să faci față, să izbutesc. Să-ți faci cum trebuie meseria. Asta!...

...Numele lui: Constantin Mitrașcă. De prin părțile Sălajului, provenit dintr-o familie cu 9 copii. După experiențele Arad, Timișoara, Craiova, Oradea, Alesd revine la Zălau, Tîna, considerat foarte bun sudor. Zice: dacă stau bine să mă gîndesc, adevărata mea vocație este meseria pe care-o fac. După ce termin o lucrare mai dificilă, nu-mi mai rămîne decît să-mi sterg fruntea. Și atunci pot să-mi spun liniștit: de fapt, cit de simplu a fost!...

Sigur, nu e din cale afară de greu de admis că patetismul ce „amenință” strălucirea unor cuvinte are parca și nițel retoricism în el. Nota bene: exemplul de mai sus este un exemplu de patetism, dar parca același suflet — altfel mărturisit — l-am întîlnit deunăzi pe un ștu care santier național... Contaminare? Aș inclina să cred că fiecare „promotie” în sinul unei generații și, astfel, fiecare generație în parte nu face decît să-și aducă, din propria perspectivă, cu unele și sensibilitatea caracteristică, propriul timp. Și e firesc să fie așa. Tradiția brigădiierilor s-a îmbogățit considerabil cu fapte demne să fie reținute în pagini pe măsură. Marile împliniri — culminînd cu lucrări

monumentale precum Transfăgărășanul, Canalul Dunăre-Marea Neagră, metroul bucureșten — au la temelia zidirii lor nenumerate zile și nopți trăite de tinerii brigădiieri de azi. Cum ziceam, biografiile în mișcare. Intrucît, starea de tinerete nu este conjuncturală și însăși seva ce pulsează neconștințat în fibrele și alcătuirile patriei.

PATRIOTISMUL — EFFIGIA DE NOBLEȚE A TINEREI GENERAȚII

A înălța o patrie liberă și demnă, a da configurație autentică și cuprinzătoare ei prin voința, gîndul și unitatea tuturor fiilor ei, înscamînd, din perspectiva istoriei, a avea în cel mai înalt grad conștiința propriei tale deveniri. Virtuțile, trăsăturile de preț ale poporului nu fac decît să-i certifice, la modul exemplar, proiecta la scara istoriei și, fără puțintă de tăgadă, să-i garanteze aspirația.

Este, acesta, un mod viabil! — propriul nostru mod de a fi și exista — ale căruia rațiuni pleacă din patriotismul nostru funciar, din dragostea pentru tot ce a fost, este și va fi pe meleagurile noastre de suflet și credință.

„Patriotismul, dragostea și devotamentul față de țară — arăta tovarășul Ceaușescu — sînt o expresie a conștiinței revoluționare, comuniste, expresia îndatoririi de onoare a fiecărui comunist, a fiecărui om al muncii față de glia strămoșească și fată de noua societate”.

Sîntem, fiecare în parte și toți laolaltă, după puterea și încălcătura firească de adevăr și robustețe morală, filii acestui popor care, atunci cînd zorii i-au fost amenințați n-a ezitat să-și apere tradiția, cuceririle, destinul chiar cu prețul unor grele jertfe. N-am rîvnit la orizontul nîmănu dar nici nu am admis nîmănu să ne tulbure flînta istorică. Am fost, sîntem și vom fi într-o singură voință lăstării aceluiași arbore destoinic pe care vînturile istoriei n-au făcut decît să-i consolideze și mai temeinic rădăcinile, necum să-l le cîntescă.

Patriotismul nostru își găsește nucleul de iradiere în însăși firea și aspirația noastră. În dreptul suveran de a ne cultiva tradiția, de a ne consolida cuceririle, de a ne prefigura viitorul conform vîrurilor și sensibilității noastre creatoare.

Sensibilitatea creatoare este în deplină concordanță cu starea autentică a tinerii. În acest sens, tineretea creatoare este expresia directă a forței și vitalității poporului nostru, cel care, într-un interval de timp scurt a reușit să-și configureze destinul sintetizînd unitatea de simțire și acțiune a întregii națiuni.

Sîntem, indiferent de profesie, vîrstă ori naționalitate pătrunși de idealuri care se regășesc pînă în năzuința deplină a patriei. Ea este simbolul suprem, conștiința acțiunii și faptelor noastre.

Tîna generație, parte integrantă a națiunii, a fost încă de la crearea organizației sale revoluționare alături de comuniști, în avansposturile luptei pentru dobîndirea unității și libertății țării, pentru ca, în anii deplinei noastre libertăți, să fie o forță capabilă să participe efectiv la toate marile realizări ale țării. Beneficiind de rîndișii dintre cele mai bune, propice instrucției, formării și desăvîrșirii personalității, tîna generație a fost investită cu încredere, acordîndu-i-se o grija statornică din partea partidului și statului nostru.

În acest sens, sublinia recent tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la Sediția comună a consiliilor oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană: „Am asigurat gratuitatea învățămîntului pentru întregul tineret al patriei noastre. Am dezvoltat puternic învățămîntul superior care asigură pregătirea cadrelor pentru toate domeniile de activitate. Nu există vîrstă vreun domeniu al cunoașterii moderne de care știința sau învățămîntul nostru să nu se ocupe, unde să nu pregătăm cadrele de care avem nevoie — și la care au acces, fără nici un fel de discriminare, toți cetățenii țării, fie că părinții lor sau originea lor îndepărtată este românească, maghiară, germană, sîrbă sau alta”.

Tineretul patriei născut și crescut în anii dinamici caracterizați prin refaceri fără precedent este, în sensul plener, parțial la tot ceea ce crește și devine în patrie. Profiliul moral, cutozător și puternic înscris în conștiința și în timpul pe care-l trăim și care nu este altul decît timpul înalt al patriei.

VOCATIA ȘI CONȘTINȚA FĂCII

Inter-un moment istoric în care lumea contemporană este confruntată cu mari convulsii social-politico-economice, poporul român, demnîndu-și și cu o tot mai apreciată consecvență vocația de pace prin vocea sa cea mai autorizată, investită în persoana președintelui Nicolae Ceaușescu, a propus lumii, pe lingă nenumăratele soluții profunde constructive, un model viabil de acțiune, de realism și existență într-o demnitate.

Cum era firesc, alături de întregul popor, tineretul român și-a exprimat cu vigoare poziția, demonstrînd maturitatea politică și deplină sa aderență la activitatea internațională a partidului și statului nostru.

Dînd o înaltă apreciere calităților și virtuților demonstrate de întregul tineret al patriei tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: „Trînd într-o țară liberă și independentă, aflată în plin proces de dezvoltare socialistă, tineretul român este desăvîrșit o bogată activitate, fiind prezent în toate sectoarele vieții social-economice și culturale, aducîndu-și, împreună cu întregul popor, o contribuție activă la progresul și înflorirea patriei. În spiritul politicii generale a partidului și statului nostru, tineretul țării noastre își va aduce și în viitor întreaga sa contribuție la promovarea marilor idealuri de dezvoltare liberă și independentă, pe alea progresului și civilizației, a bunăstării și fericirii tuturor națiunilor, la cauza generală a luptei pentru pace, pentru dezarmare, pentru apărarea dreptului suprem al popoarelor, al oamenilor la viață, la existență liberă și demnă”.

Este spiritul în care tineretul român, organizația sa revoluționară acționează cu consecvență și credință, cu optimism și speranță, întreprinđu dialoguri fertile cu tinerii iubitori de progres de pretîndinți.

Viorel Sămpetrea

plastică

Trei sculptori

Arta celor trei sculptori — Ovidiu Simionescu, Mihai Cornel Ionescu și Sava Stoianov — care expun împreună la Galeria Simeza, aparține aceluiași moment formativ. Au terminat Institutul „Nicolae Grișorescu” acum un deceniu. De atunci începeau să fie prezente la majoritatea manifestărilor cu caracter republican luînd-o fiecare pe un drum care indică tipuri diferite de experiențe.

Ovidiu Simionescu, de pildă, s-a lăsat prins în mrejele gravurii alt de tare încît în actuala expoziție se prezintă mai ales cu grafic. Unica lui sculptură, intitulată Agamemnon, este o caricatură simpatice în bronz a cunoscutului personaj homeric, desciins parca, de această dată, dintr-o comică aristofanescă. Dar se vede de la o postă că gravurile lui Simionescu sînt făcute de un artist educat la școala artei antice. Acul zgîrie placa cu precizie rememorînd episoade întîlnite undeva pe vase antice, conținînd forme pline de senzualitate, clasicismului elin. Ipotezele acestea sculptorului-gravor le alternează într-un mod natural cu altele (monotipuri) unde linia este doar sugestie printre claboscurii indicînd stări de spirit dramatice. Micul discurs grafic despre solitudinea artis-

tului în mijlocul creației este sobru și convingător.

Mihai Cornel Ionescu revalorifică și el o experiență artistică majoră. Cele două Compoziții, Domniță, Lecție de muzică au savoare stînzănică capitulurilor antropomorfe românești. Figurile sînt vag disproporționate, ritmul este sincopat, intervenția în material se face cu o onorare brutalitate. În fine, nu există grîlă pentru detalii ci doar pentru efectele create de insistența asupra unei forme. Frînzul sculptura lui Stănescu de pe versantul academicist, ca este plină de căerențe. Dacă o privești de pe versantul expresivității sugestive luînd în considerare lecția istorică recontextualizată, ea pare a avea destule calități. Prima ar fi legată de o nouă inserție modernă a unui limbaj de care ne amintim periodic faptul că este revalorificabil.

Cea mai consistentă prezentă în expoziție este aceea a lui Sava Stoianov, care, fapt deloc neglijabil, are deja o remarcabilă experiență în lucrări cu caracter monumental: din 1977 începe a participa la majoritatea taberelor importante naționale de sculptură. Nu surprinde că a fost dis-

tins cu un Mare Premiu la Simpozionul internațional (din 1982) de la Triavna, localitate unde colegii bulgari organizează manifestări de aleasă înălțime. Stoianov are predilecție pentru suflul erotic al sculpturii. O consistență și edificatoare suită de schite, gușe, acuarele pune în evidență resurse imaginative cerînd desăvîrșări ample. Plîne de o emolte interiorizată, schitele din ciclul Jertfa își au pandantul în expoziție în Lupiator, o sculptură în bronz admirabilă sugerînd în bustul rețezat comuniunea cu solul dar și posibila resurecție. Portretele în bronz ale lui Stoianov par de altfel desprinsă de pe trupurile unor statui calcinate, roase de timp, pe punctul de a deveni pubere și amintire. Invenția artistului se concentrează asupra fragmentelor de posibile forme monumentale, corodate de un viitor pentru ele devenit deja trecut. Stoianov pare a-și considera lucrările ca pe resturi ale unei civilizații. Dincolo de jocul spiritului se poate bănui ochiul sigur al unui artist exersat în contactul cu valorile consacrate cărora nu este dispus să le exalte autoritaritatea.

Dacă ar fi vorba să căuțăm un numitor comun al opereii celor trei sculptori, el ar fi de găsit în modul diferit cum fiecare își propune propria poezie în legătură cu un revival. El arată că se poate face sculptură de excelentă calitate recuperînd ideal, sugestiivitate, forme, fără să dorască să reinventeze bălul și chibrilul.

Grigore Arbore

muzică

m

Se poate spune, fără a greși, despre tinerii compozitori ai contemporanității noastre că ei s-au format sub o triplă „ascendență” de ordin profesional și de conștiință: pe de o parte, putem (re)căsi, în partiturile lor, imensul tezaur de spiritualitate al meșterului popular românesc, transpus în varii forme ale artei culte, pe de altă parte, întîlnim pregnanța sugestiilor desprinsă din partiturile ensciene în primul rînd, în al doilea rînd venind caracterul formativ, din punct de vedere ideatic, estetic și profesional, al școlii la care s-au format în mod neîntîlnit, caracter de maximă importanță, știută fiind valoarea indiscutabilă a generației de compozitori (și profesori de compoziție) aiunși acum la vîrsta deplinei maturități. Ca și în cazul generațiilor delte alunse la consacrară, nu este exagerat de afirmat că, atunci cînd studentul la compoziție prela creator un „aest stilistic” al maestrului său, în fond, el tot la moștenirea ensciană, pe un drum oarecum mediat se raportează, dat fiind faptul că creația românească se bucură de un statut de unicitate deosebit în lume: există aici o forță centripetă „actionînd” cu deplină putere, centrul în jurul căruia gravitează di-

Tineri compozitori

versele orientări estetico-stilistice reprezentîndu-i creația ensciană, varietatea provenind din distanța „orbitei” și din plasaarea diversă, una în raport cu alta, a diferitelor „planete” (multe dintre ele avînd, la rîndul lor, roluri de „sateliți”).

Pentru a încerca o scurtă enumerare-caracterizare, fără ambția de a alcătui aici un nomenclator complet (și complex), vom spune, de pildă, că, în descendența bogăției melodice ensciene, se situează Liana Alexandra (trevelor și faptul în Simfonii, în Concertul pentru flaut, violă și orchestră, în balete), Serban Nichifor (Cvartetul „Anamorphose”, ciclul „Dionysius”, Canata „Izvoare 2050”, de pildă), sau Andrei Tănăsescu (unde, alături de rezonanțe ensciene întîlnim rezonanțe neo-romantice limpezi, în Sonatele pentru pian și, mai mult, în Concertul pentru vioară și orchestră). O abordare de tip structuralist, cu priviri în special asupra heterofonilor și modalismului enscian, întîlnim la Adrian Iorgulescu (Simfonie, lucrarea „Ipostaze I”, în Heduri), la Liviu Dăncănu („Rocada lui Ianus”, lucrările pentru șitară solo, Concertul pentru saxofon), la Doina Nemețanu-

Rotaru (Simfonie, Concertul pentru clarinet și orchestră, lucrarea „Răscruce mașilor” etc.), la Maia Căsanu (Concertul pentru vioară și orchestră, Cvartetul, lucrările pentru ansambluri camerale) etc. Orientările de tip minimalist sînt cultivate cu precădere de Mihnea Brumariu (Simfonie, Cvartetle de coarde), Marcel Spinei (Concert pentru orchestră de coarde) în timp ce, la Fred Popovici (Cvartetul de coarde, ciclul de lucrări „Introducere în anatomia sunetului” și Călin Iachimescu („Tempo 80” sau Cvartetul de coarde, de pildă), preocupările pentru așa-numita muzică acustică, tălmăcind direct interiorul și procesualitatea genezel sunetului muzical, își au loc dominant.

Repetînd faptul că nu tindem aici spre ezuirea completă a numelor și că atribuirea de dominante stilistice unor autori și unor lucrări poate fi îndelung contestată (realitatea e totdeauna mai complexă decît schema), surpîndem un amănunt de maxim interes: mulți dintre tinerii autori alțernează pînă la compoziții cu condei teoreticului (în cronici muzicale, mergînd pînă la studii și cărți de valoare, în privința ideilor expuse și argumentate). Este acesta un reflex al faptului că, în fata actualui compo-nistic, tîna generație își manifestă o limpede responsabilitate: demersurile teoretice au aici rolul de „a pregăti terenul”, de a ajuta tinerilor compozitori să-și cristalizeze ideile în vederea ascensiunii spre originalitate.

Viorel Crețu

DREPTURILE OMULUI și realități care le contrazic

Se vorbește mult, în lumea de azi, despre drepturile omului. Și este firesc, este bine, este necesar să se vorbească despre ele. Mai important încă: este necesar să se garanteze aceste drepturi, să se asigure condițiile exercitării lor reale.

Despre drepturile omului, unii oameni politici ca și unele organe de presă din occident vorbesc mai ales atunci când, în cadrul unor reuniuni internaționale — iar exemplul cel mai evident îl oferă acum reuniunea general-europeană de la Viena organizată de Brookings Adams — se discută problemele de fond aflate în discuție, se dorește deturarea atenției la aspectele reale ale asigurării drepturilor omului, se caută întărirea unei atmosfere de diversivitate și chiar de invențivitate a relațiilor dintre state.

În concepția lui Ronald Reagan, președintele Nicolae Ceaușescu, drepturile omului sunt omenirii prezintă un subiect constant de preocupare. Temelul acestei preocupări îl constituie politica profund umanistă a partidului și statului nostru, materializată în marile realizări obținute în edificarea noii societăți a poporului și pentru popor. Socialismul — subliniază președintele Nicolae Ceaușescu — se construiește cu oamenii și pentru oameni.

La început de discuții diversioniste și răuvoitoare despre drepturile omului, tezele perimate pe care bat moneda diverși teoreticieni și practicieni ai politicianismului burghez nu pot înșela pe nimeni și nu pot abate atenția de la gravele tare ale capitalismului contemporan, ale unei societăți funciare ostilă împlinirii personalității umane.

„Trăim o nouă eră de optimism” — constată cu amărăciune profesorul Kirk Dietrich Brecher de la Universitatea din Bonn. Spusele sale referindu-se, desigur, la lumea occidentală. Care să fie — se întreabă el — „adevărata condiții și mobilurile profunde ale acestei atitudini de neașteptare de optimism și de teamă?”

Universitarul vest-german, specialist în istorie și filozofie, remarcă faptul că „teama de viitor” însoțește de mult capitalismul în traiectoria sa istorică. Pe la 1900 — ne amintim — el — răsunau deja murmururile de teamă ale unei literaturi a crizei, depunând mărturie despre decompunerea societății burgheze (Brecher, 1986), lăuzile progresului (Georges Sorel, 1908) și, în final, declinul Occidentului (Oswald Spengler, 1911 și 1918). Mai aproape de noi, în „discuția filozofică și politică a Vestului”, impunându-se o serie de idei ca „alienarea omului, criza societății” în capitalismul tardiv, perioadele decurgând din industrie și tehnică și sfârșit problemele generațiilor. De ce a intrat în fond Occidentul într-o „eră de pesimism”? O criză care, apreciază profesorul vestgerman, este gravă pentru că „înainte de toate, grupuri ale unei generații sunt acelea care nu numai că exercită o critică acerbă la adresa prezentului, dar exprimă și teama de viitor”. Neliniște cu atât mai preocupantă cu cât, după cum observă profesorul Brecher, „noțiunea de tineret este sinonimă cu încrederea, cu optimismul, cu aspirația spre noi fărâmi”.

„Această „eră de pesimism” se datorează în primul rând faptului că tânăra generație se confruntă cu o realitate dură. Societatea occidentală se dovedește incapabilă de a asigura membrilor ei drepturi fundamentale. Iar atunci când aceste drepturi sunt refuzate tinerii generații, fenomenul capătă într-adevăr semnificații dramatice.

Ziarul francez „Le Monde” se întreabă, și pe bună dreptate, într-un articol: „Cum se face că drepturile care li sînt recunoscute omului pentru că este om devin în realitate drepturi pentru care acesta nu le poate exercita? O națiune nu poate ignora o parte a membrilor săi, excludându-l altfel de la responsabilitățile care le revin, cit și de la drepturile elementare recunoscute fiecărui om”.

Iar o societate care refuză propriul său timp de drepturi fundamentale este o societate care își nesocotește de fapt propriul viitor.

Săptămânalul „Time” (S.U.A.) SENTIMENTUL DE A FI RESPINȘI DE SOCIETATE

Prețutindeni în Occident, de la Belfast la Bologna sau în alte orase, se întindesc numeroși tineri la ofițiile de plasare a forței de muncă. În Franța, tinerii somerți pot fi văzuți în metrou ca leagă perifericele mizere ale capitalei de Champs-Élysées. Nu numai cei care abandonează școala îngroasă rîndurile șomerilor, ci și absolvenții de universități, cu cărți de viză, dintre cele mai impresionante. Foarte proaspăt literarii ai facultăților de medicină din Italia pot fi înținuți făcînd comerț ambulant cu enciclopedii. În R.F.G., mulți profesori absolvenți de universitate nu au călcat într-o clasă de luni și chiar ani de zile. În ultimii ani, numărul tinerilor sub 25 de ani care nu au un loc de muncă a crescut continuu în țările membre ale Pieței comune, reprezentînd peste 37 la sută din totalul șomerilor europeni occidentali. „Ei reprezintă un important segment al unei întregi generații”, afirma Ivor Richard, fost responsabil pentru probleme sociale în Comisia C.E.E.

Intr-adevăr, mulți tineri din țările Europei occidentale nu au avut niciodată ce însemna să ai un loc de muncă. Eliminați din start de recesiunea prelungită și silii să facă față competiției de pe piața muncii, asaltați în fiecare an de noi contingente de absolvenți, tinerii șomeri au de multă vreme sentimentul că sînt respinși de societate. Problema nu este dacă se vede vreo lumină la capătul tunelului, ci dacă există, într-adevăr, o țesătură din această situație.

O TEMA DE MARE ACTUALITATE tratează volumul „Expresii mortii” al scriitorului japonez Jotaro Kato. El este inspirat din viața contemporană a țării de la Soare-Răsare. Scrisă alertă, această întimplare dramatică abordează problematica acută a terorismului, a satelismului politic și economic.

Un grup de teroriști reușește să piaseze o bombă cu ceas într-un tren ultrarapid, plin cu călători. Bomba urma să explodeze la simpla înfățișare a vitezelor ultrarapidele vehicul. Începe o extraordinară cursă contra cronometru, poliția și specialiștii nu au mult timp la dispoziție pentru a-l salva pe călătorii și a-l prinde pe făptuși. Se-nțelege că pînă la urmă „respirăm ușurii”, altfel la ce bun atîta tensiune!

ROMANUL „EVADAREA” al cunoscutului scriitor vest-german Gisele Elzner revizitează „Domnul Bovary” a lui Flaubert, pe care autorul o plasează în ultimul deceniu al secolului al XX-lea. Lila Besslein, eroina romanului, trăiește într-o bunăstare relativă fără să cunoască însă bucuria dragostei alături de un bărbat indiferent. Caută să evadeze din această situație cenzurînd încercînd să mănucască, să consume dro-

Amplă manifestație pentru pace la Paris

În 1990, atrăgea atenția parlamentarului britanic Barry Sheerman, „o întreagă generație care ar fi trebuit să atingă deplinătatea forței sale fizice și intelectuale ar putea fi pierdută pentru muncă”.

„Panorama” (Italia) INCAPABILI DE A INFRUNTA REALITATEA

Un televizor aprins, cu volumul la maximum. Pe ecran apar imaginile unei fetițe-cîntărețe, îmbrăcată cu o rochiie roz, ca o păpușă. Muzică, obșnutil rock-nipon care se ascultă la fiecare colț de stradă. În fața televizorului, pe dusema, trupul neînșufleat al unei fetițe.

Tomoto Kumasaki s-a sinucis la 13 ani în moștea sa casă din Chibak. O suburbie a capitalei care produce, în rîm conștient, un micul ecran, cîntînd melodia de succes „Baby Killer”. Tomoto este ultima sinucisă dintr-un șir de adolescente japoneze care, cu moartea lor, rețin atenția primelor pagini ale ziarelor. Nu există nici un fel de statistici, dar au fost zile în care cinci copii japonezi s-au sinucis. Se vorbește despre circa 100 de sinucideri în rîndul tinerilor, în perioada 8 aprilie — 14 mai 1986. La 18 ani neîmpliniți și deja un idol al foarte tinerilor japonezi, cîntăreța Jukiko Okada, una dintre „Baby-sitter”-urile unei societăți care produce, în rîm conștient, un micul ecran, cîntînd melodia de succes „Baby Killer”, Tomoto este ultima sinucisă dintr-un șir de adolescente japoneze care, cu moartea lor, rețin atenția primelor pagini ale ziarelor. Nu există nici un fel de statistici, dar au fost zile în care cinci copii japonezi s-au sinucis. Se vorbește despre circa 100 de sinucideri în rîndul tinerilor, în perioada 8 aprilie — 14 mai 1986. La 18 ani neîmpliniți și deja un idol al foarte tinerilor japonezi, cîntăreța Jukiko Okada, una dintre „Baby-sitter”-urile unei societăți care produce, în rîm conștient, un micul ecran, cîntînd melodia de succes „Baby Killer”, Tomoto este ultima sinucisă dintr-un șir de adolescente japoneze care, cu moartea lor, rețin atenția primelor pagini ale ziarelor.

În ziua de 8 aprilie, Jukiko este hotărâtă să moară. Ar trebui să meargă la teatru pentru a-și prezenta noul său album. Dar rămîne acasă și deschide robinetul de gaz. Vecinii îi vin în ajutor și o duc la spital. Nu se află într-o stare gravă. După câteva ore, părăsesc spitalul împreună cu producătorul său și merge la o casa de discursi, într-un zgir-ziori din Tokio. Rămîne, pentru o clipă, singură, deschide fereastra și se aruncă de la etajul ze optales.

După Jukiko, nebuna contagioasă a sinuciderilor explodează în întreaga Japonie. Zece de copii între 13 și 16 ani se aruncă de la balcoane, pe ferestrele școlilor, din turnurile „Lunei Park”. Doua surori, Hiroko și Jashio Arai, de 12 și 15 ani, s-au aruncat de pe o terasă, fiind ucise de mină. La Kyuragi-nachi un băiat de 13 ani se spînzură, stringînd în mină o fotografie a cîntăreței sinucise, Mikki Parak, de 11 ani, care făcea parte dintr-una din cele mai bogate familii din Japonia, se aruncă din virful unui zgir-ziori la Kobe. Jushiki Kobayashi, de 14 ani își dă foc în casă. Kazuko Miyaji, de 13 ani, se împușcă cu pistolul tatălui său.

„Nu muriți copii!” — este apelul dramatic pe care sociologul și scriitorul Shimeji Ko-l-lansat cu prilejul sinuciderii fiului său de 13 ani. Și explică în continuare: „Este o societate, aceea a tinerilor, care se află pe punctul de a se prăbuși rapid. I-am creat și crescut, așa cum vroiam noi, după idealurile și valorile noastre. Apoi i-am lăsat singuri, incapabili de a infrunta realitatea, fără să recurgă la mituri și idoli”.

Efectul pe care-l provoacă sinuciderile cîntăreței — adică „Tsunomi” Komazaki, psiholog, pediatru și decan la Jyal University din Tokio — este îngrijorător și ne face să ne gîndim la o dramă națională. Descoperim în țările noastre, care au crescut în „Japonia miracolelor”, n-au ajuns la maturitatea rațiunii. Au cel mai ridicat coeficient de inteligență din lume, dar sînt îngrozitor de fragili în interior.

„Sindromul Okada”, cum a fost denumit de ziare, a ajuns și în biroul primului ministru, care a fost nevoit să hotărască efectuarea unei anchete în rîndul tineretului japonez. A existat, mai întâi, problema „jilmei” maltratații din mediul școlar (cu cazuri de elevi ucisi de colegi, de profesori forțați de elevi, apoi fenomenul terorismului tehnologic apărut în șco-

lile mediilor inferioare, și acum escalada sinuciderii. Kira Tokuyama, decanul renumiții școli japoneze, a comunicat în mod public premierului: „Am descoperit că tineretul nostru este lipsit de perspective și aparținerea unei generații care a știut să producă doar o bandă de tineri disperși”.

Mamori Iga, autorul unei cărți intitulată „Sinuciderile și succes economic în Japonia”, afirma: „Am devenit o mare putere economică, fapt care-l face pe toți să ne invidieze, dar prețul pe care ar trebui să-l plătim a fost deruta psihologică totală. Anxietatea succesului a distorsionat valori, virtuți, simboluri, mai ales în rîndul tinerilor. Ei au căutat noi valori și simboluri, dar acestea s-au dovedit a fi efemere. Și deseori adolescenții clachează.”

Idolii tinerilor japonezi — afirmă pe bună dreptate ziarele — sînt făcuți exact precum computerele sau automobilele. Producătorii organizează selecții în diferitele zone ale țării, îl aleg pe unii și îi trimit la „Școala de perfecționare pentru spectacole”, un fel de colegiu în care copiii (adesea este vorba de copii de 12 ani) sînt instruiți în vederea modificării atitudinii, la modulul de a se îmbrăca și prezenta. Ei se dau modele de exemplă cu ei să auzițiune conform programului — afirmă sociologul Nobito Kosaka. Este o adevărată manipulare genetică, halucinantă!”

„Jukiko Okada — conchide Tsutomu Komazaki — ca și alți adolescenți care i-au imitat gestul, n-au căutat moartea. În Japonia nu este vorba de zece sau sute de sinucideri în rîndul tinerilor. Este vorba de fapt de delict. Iar viitorul sîntem noi. Să reflectăm, înainte de a fi prea târziu”.

„L'Humanité” (Franța) ÎN PRAGUL DISPERĂRII

Rezultatele unui sondaj de opinie demonstrează că 44 la sută dintre copiii din Franța sînt mai îngrijorători din cauza șomajului părinților decît de propria lor sănătate (13 la sută). Preocuparea primordială a tinerilor este cu siguranță cea privind locul de muncă: 51 la sută dintre ei se tem de șomaj, iar 37 la sută sînt conșvinși că nu vor găsi de lucru la vîrsta la care vor să intre în viața activă. Criza afectează, așadar, și copiii și adolescenții. Această criză, care nu face decît să se adîncască, a lovit direct (pentru moment) în peste 3 milioane de băieți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei, transformîndu-i în șomeri. Ei le afectează indirect familiile și copiii, poate mai mult pe plan moral decît financiar, aducîndu-i în pragul disperării. Mai ales pe copii — mai vulnerabili din cauza lipsei experienței de viață. Angoasa părinților, care se confruntă cu dificultăți și femei,